

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII*a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA**Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009**Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101**Web: www.ccdab.ro,**E-mail: office@ccdab.ro***Director:****Prof. Dărămuș Eugenia Marcela****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Popa Ramona Claudia, prof. Nandrea Maria, doc. Cutean Irina**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel

Conf. univ. dr. Panaite Ovidiu

Tehnoredactare: administrator patrimoniu Palcu Elena Virginia**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Copii care învață să salveze planeta: povestea grădiniței din Vinerea care a cucerit titlul european „Blue school” - Prof. Huștiuc Nicoletta	3
Evaluarea națională la clasa a IV-a – provocări și abordări didactice – Prof. învă. primar Enescu Luminița Ana	4
Lectura model a textului, felurile lecturii, tipurile de cititori – Prof. Clucerescu Carmen	5
Proiect extracurricular științific despre Constantin Brâncuși – Prof. Goldschmidt Erika, prof. Zoltan Rodica	8
Dezvoltarea creativității elevilor prin intermediul artelor vizuale și a abilităților practice la clasa I-a – Prof. învă. primar Irimie Nicoleta	14
Probă de evaluare pentru unitatea 5 – „Despre prietenie” – Prof. Crișan Semidia	16
Integrarea copiilor cu CES – studiu de specialitate - Prof. dir. Din Maria Andreea	19
Prevenirea fenomenului de bullying în școală – Prof. învă. primar Ionescu Anamaria	21
Abordarea Reggio Emilia în grădinițe – exemple de bune practici – Prof. ed. timpurie Țimonea Maria-Mihaela	23
Tinerii, limba franceză și limbajul SMS – Prof. Tolca Elena Alina	26
Abordări metodologice privind valorificarea fabulei ca resursă formativă în învățământul primar – Prof. Ispas Lavinia	28
Rolul educației soci-emoționale în construirea unui climat sigur și incluziv – studiu de specialitate - Prof. itinerant și de sprijin Gavrilă Ana-Maria	29
Dimensiuni inovative ale carierei didactice – studiu de specialitate – Dir. CJRAE Vâlcea Georgescu Maria	31
Rolul creativității în procesul educațional – studiu de specialitate – Prof. Dancău Monica-Adriana	32

Biblioteca digitală – Prof. Dobre Laurenția Ella	34
Formarea și dezvoltarea comportamentelor și abilităților socio-emoționale la vârsta preșcolară – studiu de specialitate – Prof. ed. timpurie Todoruț Claudia Mihaela	35
De la exercițiul didactic la competență profesională în designul Zero Waste – Prof. Tulbure Elena Ancuța	36
Importanța comunicării verbale în muncă cu preșcolarii – Prof. ed. timpurie Morar Cipriana, prof. ed. timpurie Muntean Cristina	38
Activitățile Reggio Emilia în grădinița de copii – Prof. ed. timpurie Sîlion Dana Mihaela	40
Drumul spre succes – studiu de specialitate – Prof. înv. preșcolar Stoian Amalia -Ileana	41
Parteneriat educațional „Ziua internațională a nonviolentei în mediul școlar” – Prof. Goldschmidt Erika	43
Familiarizarea elevilor cu operele unor personalități marcante ale culturii și științei românești – proiect educațional – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela	49
Performanța școlară prin calitate și inovare – studiu de specialitate – Prof. înv. primar Bălan Elena - Lăcrămioara	51
Didactica incluzivă – studiu de specialitate – Prof. dir. Berbece Anca Ștefania	53
Dezvoltarea psihomotrică în educația timpurie – premisă a adaptării la cerințele școlarității – studiu de specialitate – Prof. înv. preșcolar Buta Ligia	55
Experimentul la preșcolari – exemple de bune practici – Prof. ed. timpurie Bîte Aniela Ioana	57
Abordări logopedice în terapia deficitului de limbaj la preșcolari – Prof. ed. timpurie Furdui Mirela Elena	59
Iarna – culoare, sunet și poveste - proiect educațional interdisciplinar – Prof. documentarist Lupșan Mihaela Diana	60
O viață dedicată științei, umanismului și păcii – Marie Curie – Prof. Ștef Adriana	62

COPIII CARE ÎNVAȚĂ SĂ SALVEZE PLANETA: POVESTEA GRĂDINIȚEI DIN VINEREA CARE A CUCERIT TITLUL EUROPEAN „BLUE SCHOOL”

*Prof. Huștiuc Nicoletta, Ambasador Scientix
Colegiul Național „David Prodan” Cugir (ar) G.P.P. Vinerea*

Motto: „Apa este forța motrice a întregii naturi.” – Leonardo da Vinci

Într-o lume în care protejarea resurselor naturale devine tot mai importantă, educația pentru mediu începe din primii ani de viață. La **Grădinița cu Program Prelungit Vinerea**, apa nu este doar un subiect de lecție, ci o adevărată aventură a descoperirii pentru copii.

Prin experimente simple, dar spectaculoase, preșcolarii descoperă misterele apei și învață, pas cu pas, cât de importantă este această resursă pentru viața pe Pământ. Activitățile organizate în jurul **World Water Day** au transformat curiozitatea copiilor într-o experiență educațională plină de entuziasm.

Cei mici au participat la experimente interactive prin care au aflat ce obiecte plutesc și ce obiecte se scufundă, cum se formează ploaia și care este circuitul apei în natură. De asemenea, au observat cum apa poate fi absorbită de diferite materiale și au înțeles, prin activități practice, cum circulă apa în mediul înconjurător.

Unul dintre cele mai îndrăgite experimente a fost **„Curcubeul pe pâine”**, o activitate care îmbină știința cu creativitatea. Prin intermediul culorilor transportate de apă, copiii au putut observa un fenomen vizual spectaculos, învățând în același timp despre modul în care apa poate transporta substanțe.

Toate aceste activități au fost atent documentate. Fotografii, observații și rezultatele experimentelor au fost adunate în materiale educaționale și prezentate prin intermediul unor aplicații web educaționale, devenind resurse valoroase pentru procesul de învățare.

O parte importantă dintre activități se desfășoară în cadrul proiectelor **eTwinning**, unde colaborarea cu instituții educaționale din diferite țări europene oferă copiilor oportunitatea de a învăța într-un context internațional. În prezent, grădinița derulează proiectul **„Micii exploratori”**, care îi încurajează pe copii să observe, să experimenteze și să descopere lumea din jurul lor.

Coordonarea acestor proiecte este realizată de **Nicoleta Huștiuc**, profesor pentru educație timpurie și ambasador **Scientix** din anul 2003. De asemenea, aceasta face parte din boardul director al **EuropeanNetwork of Steam Educators**, o organizație educațională internațională care promovează schimbul de bune practici și resurse educaționale între profesori.

Datorită implicării în proiecte educaționale și a activităților dedicate apei și mediului, grădinița a aplicat pentru obținerea titlului european **Blue School**. Astfel, **Grădinița cu Program Prelungit Vinerea** a devenit **prima și singura grădiniță din județ care a obținut în acest an școlar titlul de „Grădiniță Albastră”**, o recunoaștere importantă pentru instituțiile care promovează educația despre apă și mediul acvatic.

Dincolo de titluri și distincții, adevărata reușită este bucuria copiilor de a descoperi lumea. Prin experimente, joc și explorare, ei învață că fiecare picătură de apă contează și că responsabilitatea față de natură începe cu gesturi mici, învățate încă din copilărie.

Pe lângă experimentele științifice, copiii participă și la **activități de codare inspirate de tema apei**. Prin jocuri logice, trasee și provocări interactive, cei mici învață noțiuni de gândire computațională, dezvoltându-și capacitatea de a rezolva probleme și de a lucra în echipă. În cadrul acestor activități, copiii creează trasee pentru personaje sau picături de apă, învățând pași simpli de programare prin mișcare și joc.

Toate activitățile sunt atent documentate. Fotografii, observații și rezultatele experimentelor sunt integrate în materiale educaționale și prezentate cu ajutorul aplicațiilor web educaționale, devenind resurse valoroase pentru activitățile didactice.

Prin experimente, activități de codare și explorare, copiii nu învață doar concepte despre apă. Ei descoperă responsabilitatea față de natură, importanța protejării mediului și bucuria de a

învăța prin experiență. Fiecare activitate devine astfel o lecție valoroasă despre lumea în care trăim și despre modul în care fiecare dintre noi poate contribui la protejarea planetei.

EVALUAREA NAȚIONALĂ LA CLASA A IV-A – PROVOCĂRI ȘI ABORDĂRI DIDACTICE

*Prof. învă. primar Enescu Luminița Ana,
Colegiul Național „David Prodan” Ar. Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir*

Evaluarea Națională de la finalul clasei a IV-a reprezintă un moment important în parcursul educațional al elevilor din ciclul primar. Deși aceasta nu are rol de selecție, impactul său asupra elevilor, părinților și cadrelor didactice este semnificativ. Evaluarea are ca scop principal măsurarea nivelului de formare a competențelor fundamentale, însă, în practică, ea ridică numeroase provocări de ordin pedagogic și emoțional.

Rolul Evaluării Naționale în ciclul primar

Acest mod de abordare a evaluării urmărește să ofere o imagine de ansamblu asupra achizițiilor elevilor la finalul învățământului primar, în special în domeniul limbii române și al matematicii/științe. Rezultatele obținute pot constitui un reper util pentru cadrele didactice în vederea adaptării demersului instructiv-educativ și pentru identificarea eventualelor lacune în învățare. Cu toate acestea, percepția evaluării este adesea distorsionată, fiind asociată cu ideea de examen și presiune, ceea ce poate afecta climatul educațional specific vârstei școlare mici.

Provocări întâmpinate în pregătirea elevilor

Una dintre principalele provocări este **anxietatea elevilor**, generată de caracterul formal al evaluării și de importanța excesivă acordată rezultatelor de către adulți. Mulți elevi manifestă teama

de a greși, lipsă de încredere în propriile capacități și dificultăți de gestionare a timpului de lucru. De asemenea, se constată diferențe semnificative între elevi în ceea ce privește nivelul de competență, ritmul de lucru și capacitatea de concentrare. Aceste diferențe îngreunează pregătirea uniformă a clasei și impun aplicarea unor strategii diferențiate.

O altă dificultate este legată de **tipologia itemilor** utilizați în cadrul evaluării, care presupun înțelegerea mesajului scris, formularea de răspunsuri clare și aplicarea cunoștințelor în contexte noi, competențe care nu sunt pe deplin consolidate la toți elevii.

Strategii didactice de pregătire pentru Evaluarea Națională

Pentru a reduce impactul emoțional și a crește eficiența pregătirii, cadrul didactic poate adopta o serie de strategii practice:

- **Familiarizarea treptată cu formatul subiectelor**, prin exerciții integrate în activitățile curente, fără a transforma pregătirea într-un demers rigid.
- **Simulări scurte**, realizate într-un climat relaxat, cu accent pe feedback constructiv, nu pe notare.
- **Exerciții de dezvoltare a competenței de lectură**, prin lucrul constant pe texte variate și itemi de înțelegere a mesajului.
- **Antrenarea gestionării timpului**, prin activități cronometrate adaptate vârstei elevilor.
- **Utilizarea evaluării formative**, pentru a monitoriza progresul și a interveni punctual asupra dificultăților identificate.

Din practica didactică

În activitatea desfășurată la clasă, pregătirea pentru evaluare a fost integrată firesc în demersul didactic zilnic, fără a crea o presiune suplimentară asupra elevilor. Itemii specifici evaluării au fost utilizați gradual, ca suport pentru consolidarea competențelor, nu ca instrument de control. Un accent deosebit a fost pus pe analiza răspunsurilor elevilor și pe discutarea greșelilor într-un mod constructiv, astfel încât aceștia să își înțeleagă dificultățile și să capete încredere în propriile capacități. De asemenea, feedback-ul constant și încurajările verbale au contribuit la diminuarea anxietății și la crearea unui climat de lucru pozitiv.

Dimensiunea emoțională a evaluării

Un rol esențial în pregătirea pentru Evaluarea Națională îl are sprijinul emoțional oferit elevilor. Crearea unui climat de siguranță, încurajarea exprimării emoțiilor și valorizarea efortului contribuie la diminuarea stresului și la creșterea încrederii în sine.

Este important ca elevii să înțeleagă că evaluarea nu definește valoarea lor personală, ci reprezintă doar un instrument de măsurare a progresului școlar.

Concluzie

Evaluarea Națională de la clasa a IV-a poate fi privită atât ca o provocare, cât și ca o oportunitate de reflecție asupra procesului educațional. Printr-o pregătire echilibrată, centrată pe competențe și pe nevoile emoționale ale elevilor, cadrul didactic poate transforma acest demers într-o experiență formativă, cu impact pozitiv asupra parcursului școlar al copiilor.

LECTURA MODEL A TEXTULUI, FELURILE LECTURII, TIPURILE DE CITITORI

Prof. Clucerescu Carmen, Liceul „Toma Socolescu” Ploiești

De obicei, prima lectură se face pe către profesor sau de către un elev cu o voce plăcută, caldă și cu abilități probate anterior, respectându-se anumite principii - mai întâi, va fi fidelă textului, identificându-se cu conținutul de idei și sentimente comunicate de scriitor, apoi, va fi adecvată și adaptată prin ton și ritm, stării afective trăite de autor, iar, nu în ultimul rând, e necesar să fie logică, expresivă și emoțională, pentru a-i capta pe elevi.

Pentru ca lectura propusă să aibă aceste atribute clare, profesorul este obligat să cunoască dinainte particularitățile, caracteristicile esențiale ale textului, subliniindu-le prin tonalitate, prin schimbări temporare de tonalitate și ritm, ferindu-se de citirea liniară sau monotona. De exemplu, tonul cald, apropiat, duos și melancolic, punctat de inflexiuni ale tonului grav, e propriu lecturii poeziei „Mama” de George Coșbuc, după cum, în citirea fragmentului din opera „Scrisoarea III” de Mihai Eminescu, la clasa a IX-a, tonul sfătos, blajin și calm va alterna cu cel aspru și orgolios, în concordanță cu sentimentele pe care le trăiesc cele două personaje. Cadrul didactic va ține seama de faptul că fiecare operă literară are o vibrație proprie, precum în muzică, unde fiecare partitură e redată pe tonalitatea ei specifică, și în cea literară trebuie sesizat tonul ei caracteristic, care exprimă cel mai bine conținutul de idei și sentimente. În acest sens, Tudor Vianu arăta că o bună lectură necesită măsură, absența oricărei gesticulații, sublinierea mijloacelor artistice cu ajutorul tonului, al pauzelor, al accentuării unor cuvinte. „La baza citirii și recitării trebuie să puneți mereu un act de înțelegere critică. Distribuiți astfel accentele, ridicați sau coborâți tonul, accelerați sau coborâți debitul, tonul, încât să mă faceți nu numai să simt conținutul emoțional al poeziei, dar și să înțeleg ce a voit poetul” (Vianu, 1961, p. 140).

În lectura textelor literare, profesorul e obligat să fie, totodată, un model pentru elevii săi, propunându-și să facă din ei cititori pasionați; referitor la tehnica lecturii, pasionat de arta dramatică, Emile Faguet a fost preocupat de o tipologie a lecturii orale, adecvată semanticii textului și intenției educative a cititorului, fiind mai aproape de preocupările profesorului de literatură. Acesta distinge două tipuri de citire și două tipuri de lectură (Goia, 2008, p. 152, *apud* Faguet, 1973, p. 64):

- *cititul științific* - care este aplicantul unui limbaj de natură științifică, unde înțelegerea textului se realizează concomitent cu procesul de lectură;

- *cititul retoric* - care are loc mereu în fața unui auditoriu, în unele situații denaturându-se sensul textului;

Dacă privim lectura din perspectiva practicii școlare, astăzi, vom observa două modalități principale de abordare a textului, care sunt de obicei, succesive:

1. *Lectura hipologografică* - care este stângace, dependentă și cu un slab randament, fiind specifică ciclului primar, ce se caracterizează printr-o mecanică anume, ce angajează treptat identificarea literelor, a silabelor, apoi a cuvintelor și a frazelor, a enunțurilor; sensul celor citite se formează liniar, în ordinea strictă a derulării textuale, cursive, subiectul nu stăpânește codul, astfel elevul silabisește, avansând lent și anevoios, iar lectura devine o corvoadă pentru că cititorul începător nu are nicio inițiativă și se străduiește să citească tot ce-i cade sub ochi, indiferent dacă înțelege sau nu, sfârșind în plictiseală.

2. *Lectura hiperlogografică* - este cea avizată, autonomă și productivă, specifică cititorului-elev din gimnaziu și liceu, care citește fluent și expresiv un text literar, care înțelege și simte conținutul semantic al operelor citite des; lectura de acest fel se bazează pe recunoașterea simultană a mai multor cuvinte de către cititor, este silențioasă, capătă autonomie și funcționalitate, pentru că cititorul vine în întâmpinarea semnificației propuse de text, căutând indici semantici.

Vorbind despre tipurile de lectură, o clasificare detaliată, frecvent întâlnită în școală, este următoarea (Cornea, 1998, p. 84):

- lectura liniară - care reduce scriitorul la o stare de pasivitate, fără a-i lăsa posibilitatea de a se implica;
- lectura receptivă - textele acestui tip de lectură aparțin manualelor școlare, cursurilor, cărților de specialitate;
- lectura literară - care este condiționată de genul textului, dar și de disponibilitatea cititorului de a participa la ficțiune;
- lectura informativă - cea care îi ajută pe cititor să obțină informații concrete, punând accent doar pe informație;
- lectura exploratorie - este întâlnită în cazul cercetării unui simbol, cuvânt, lectură tipică lucrului cu dicționarul;

- lectura de cercetare - aceea care ajută la obținerea informațiilor, legate de o temă stabilită anterior;
- lectura rapidă - aceea care contribuie la raționalizarea mecanismelor perceptive, și la ameliorarea înțelegerii unui text.

Totodată, sunt de apreciat și clasificările tipurilor de lectură (Malița, 1973, p. 151, apud Goia, 2008, p. 154) după un criteriu unic, atunci când se disting trei feluri de a lectura o carte, după timpul afectat acesteia: cititul lent - de 5 pagini pe oră, cu creionul, hârtia, dicționare și alte instrumente alături; cititul normal, firesc, clar, de 25 de pagini pe oră, cu mici clipe meditative, acompaniat de muzică, este cititul senin, obișnuit, frecvent; citirea rapidă, 125 de pagini pe oră, este numită și citire în diagonală, când se parcurge o carte într-o ședință. Eseistul amintit afirmă că orice cititor, fără să se refere la vârsta acestora, își formează ritmul și regimul de lectură, așa cum își formează mersul.

În ceea ce privește cititorii aflați la vârsta școlară, se pot identifica patru tipuri de lectori la acest nivel (Herivan, 1973, p. 9):

Tipul A – îi cuprinde pe cititorii cu disponibilități de transpunere totală sau parțială în ficțiunea literară, lectori care se identifică, de obicei, cu eroul principal;

Tipul B – este reprezentat de cititorul care proiectează în opera literară propriile stări de spirit și pentru care eroul literar este o modalitate de cunoaștere nemijlocită a propriei naturi;

Tipul S (superior) – este ilustrat de cititorul în a cărui proiecție în opera literară, în eroul românesc sau liric, intervine judecata de valoare pe plan etic și estetic;

Tipul E (estetul) – îi cuprinde pe cititorii care privesc dincolo de personaje și acțiune, căutând elemente de natură strict estetică.

Lectura ca proces cunoaște două etape esențiale (Parfene, 2000, p. 40): prima, este cea *sensibilizatoare*, când rolul predominant îl deține intuiția artistică, percepută ca o facultate care mobilizează aspecte de natură psihică - memoria, voința, intelectul, intuiția afectivă, atenția, când cititorul percepe multiple sugestii necristalizate și nediferențiate, producându-i înțelesuri vagi și un fior de neliniște; cea de-a doua, este lectura *clarificatoare*, care tinde, prin repetate reveniri la text, la anumite părți ale acestuia, să identifice relații subtextuale, care configurează o structură de semnificații, menită să deschidă diferite perspective de interpretare.

Cele mai ades întâlnite tipuri, modalități de lectură, în cadrul activității didactice sunt: *lectura corectă* - care implică citire clară, fără silabisire, fără omisiuni sau adăugiri, fără repetări sau inversiuni, cu intonația corespunzătoare; *lectura fluentă*, care se referă la citirea cursivă, fără pauze, fără întreruperi și poticneli, cu parcurgerea normală a textului; *lectura conștientă*, cea însoțită de perceperea și înțelegerea concomitentă a conținutului citit; *lectura expresivă*, care înseamnă, pe lângă celelalte calități amintite, sesizarea subtilităților textuale, a simbolurilor, a expresivității și valorii artistice; *lectura critică*, cea însoțită de analiză, comparație și evaluare, ea fiind o citire selectivă și repetată, în funcție de text și de obiectivul urmărit.

Bibliografie:

- Vianu, T., (1961), *Jurnal*, Editura pentru Literatură, București
Parfene, C., (2000), *Aspecte teoretice și experimentale în studiul literaturii în școală*, Ed. Universității „Al. Ioan Cuza”, Iași
Malița, M., (1973), *Aurul cenușiu*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca
Herivan, M., *Tipuri de cititori*, în *Luceafărul*, XXV/1973

PROIECT EXTRACURRICULAR ȘTIINȚIFIC DESPRE CONSTANTIN BRÂNCUȘI

*Prof. Goldschmidt Erika, Prof. Zoltan Rodica
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia*

Introducere

Educația incluzivă contemporană se fundamentează pe principiul adaptării actului didactic la particularitățile individuale ale fiecărui elev, având ca obiectiv dezvoltarea globală a personalității prin stimularea integrată a dimensiunilor cognitive, senzoriale, motrice și socio-emoționale. În acest context, activitățile extracurriculare cu valențe științifice și artistice reprezintă instrumente pedagogice eficiente pentru facilitarea învățării experiențiale și pentru consolidarea proceselor de explorare, percepție și reprezentare simbolică.

Integrarea elementelor de cultură și artă în mediul educațional special contribuie la dezvoltarea sensibilității estetice, a capacității de simbolizare și a competențelor de comunicare, prin utilizarea unor strategii multisenzoriale adaptate nivelului de funcționare al elevilor. Familiarizarea cu personalități reprezentative ale patrimoniului cultural universal permite formarea unor repere valorice timpurii și stimulează motivația pentru cunoaștere.

În acest cadru educațional, proiectul extracurricular științific dedicat sculptorului Constantin Brâncuși, desfășurat la data de 19 ianuarie în cadrul Centrului Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia, la clasa I B – învățământ special (deficiențe grave, profunde și asociate), a urmărit facilitarea accesului elevilor la experiențe de învățare concrete, multisenzoriale și interactive. Activitățile propuse au fost concepute pentru a stimula explorarea formelor tridimensionale, percepția tactilă, coordonarea motrică și exprimarea creativă, prin contact direct cu reprezentări vizuale și materiale inspirate din opera sculpturală modernă.

Demersul educațional a avut la bază principiile pedagogiei diferențiate, ale învățării prin manipulare și ale stimulării senzoriale structurate, urmărind formarea unor reprezentări elementare privind arta sculpturală și dezvoltarea capacității de exprimare simbolică adaptată nivelului funcțional al elevilor.

Repere culturale și istorice despre Constantin Brâncuși

Personalitate centrală a artei moderne, Constantin Brâncuși reprezintă una dintre figurile fundamentale ale transformării limbajului sculptural în secolul al XX-lea. Născut în mediul rural tradițional românesc, în satul Hobița, artistul a integrat în creația sa elemente ale culturii populare, ale simbolismului arhaic și ale spiritualității universale, pe care le-a transpus într-un limbaj plastic esențializat.

Formarea sa artistică s-a consolidat în mediul cultural european, în special la Paris, unde a intrat în contact cu mișcările artistice de avangardă și cu noile concepții estetice privind forma, materialul și expresivitatea sculpturală. În acest context, el a dezvoltat o viziune artistică inovatoare, orientată spre reducerea formelor la structuri esențiale, eliminarea detaliului descriptiv și valorizarea purității volumului.

Din perspectivă estetică, opera sa se caracterizează printr-un proces de abstractizare progresivă, prin care forma naturală este transformată într-o reprezentare simbolică, capabilă să transmită idei universale precum ascensiunea, echilibrul, unitatea sau continuitatea existenței. Această abordare a contribuit la redefinirea conceptului de sculptură, mutând accentul de la reprezentarea realistă la expresia esenței fenomenelor.

Un reper major al creației sale îl constituie ansamblul monumental de la Târgu Jiu, considerat una dintre cele mai importante realizări ale artei moderne monumentale. Acest ansamblu reflectă sinteza dintre simbolismul tradițional românesc și viziunea modernistă asupra spațiului, ritmului și formei.

Contribuția sa la evoluția artei moderne este recunoscută la nivel internațional, fiind considerat unul dintre fondatorii sculpturii moderne. Prin explorarea relației dintre material, formă

și spațiu, el a influențat profund direcțiile estetice ulterioare, deschizând noi perspective asupra modului în care arta poate exprima realitatea, ideea și experiența umană.

Din perspectivă culturală și educațională, opera sa constituie un reper valoros pentru înțelegerea proceselor de creație artistică, a simbolizării și a raportului dintre tradiție și modernitate, oferind un cadru relevant pentru explorarea experienței estetice chiar și în contexte educaționale adaptate.

Operele sale sunt recunoscute pentru eleganța liniilor și simbolismul profund. Printre cele mai cunoscute creații se numără „Coloana fără sfârșit”, „Pasărea în spațiu” și „Sărutul”, lucrări care exprimă idei universale precum iubirea, infinitul, libertatea și armonia.

Brâncuși este considerat un pionier al artei moderne, influențând profund evoluția sculpturii la nivel mondial. Prin opera sa, el a demonstrat că simplitatea poate transmite emoții și sensuri profunde, transformând materia în expresie artistică pură.

Scopul proiectului

Scopul proiectului extracurricular științific a constat în stimularea dezvoltării globale a elevilor cu deficiențe grave, profunde și asociate prin intermediul unor experiențe educaționale multisenzoriale, centrate pe explorarea formelor tridimensionale și a expresiei artistice specifice sculpturii moderne, inspirate din opera lui Constantin Brâncuși.

Demersul educațional a urmărit facilitarea accesului la conținuturi culturale și artistice prin strategii didactice adaptate nivelului de funcționare cognitivă și senzorială al elevilor, promovând învățarea prin manipulare directă, experimentare și reprezentare simbolică. Totodată, proiectul a vizat stimularea percepției senzoriale integrate, dezvoltarea coordonării motrice fine, formarea unor reprezentări elementare privind forma și volumul, precum și susținerea exprimării emoționale și creative în contexte structurate de învățare.

Prin organizarea unor activități interactive și experiențiale, proiectul a urmărit consolidarea autonomiei funcționale, creșterea implicării active în sarcină și dezvoltarea relațiilor socio-emoționale în cadrul grupului educațional.

Obiectivele proiectului

Obiective generale ale acestui proiect reprezintă: dezvoltarea percepției senzoriale integrate prin activități vizuale, tactile și kinestezice adaptate; stimularea proceselor cognitive elementare implicate în recunoașterea formelor, volumelor și relațiilor spațiale; formarea unei atitudini de receptivitate față de experiența estetică și artistică; dezvoltarea abilităților de exprimare creativă și simbolică prin activități practice structurate; facilitarea interacțiunii sociale și a cooperării în contexte de învățare experiențială.

Obiective specifice ilustrează: identificarea la nivel elementar, a sculpturii ca formă de expresie artistică tridimensională; recunoașterea vizuală a unor forme caracteristice sculpturii moderne prin suport imagistic și material concret; dezvoltarea motricității fine prin manipularea materialelor modelabile și realizarea de structuri simple; stimularea percepției tactile prin explorarea directă a formelor și texturilor; consolidarea coordonării oculo-manuale în activități de construcție, asamblare și modelaj; dezvoltarea atenției susținute și a capacității de implicare în sarcini structurate; facilitarea exprimării emoționale prin activități creative și simbolice; consolidarea sentimentului de reușită și a motivației pentru participarea la activități educaționale.

Activitățile desfășurate în data de 19 Februarie 2026

Activitățile au fost organizate într-un cadru educațional structurat, predictibil și adaptat particularităților individuale ale elevilor din clasa I B – învățământ special (deficiențe grave, profunde și asociate). Demersul didactic a urmărit stimularea multisenzorială, implicarea activă și facilitarea învățării prin experiență directă, utilizând metode interactive, materiale tactile și suport vizual adaptat.

Vizionarea materialului multimedia – explorare vizuală și cognitivă

Profesorul a prezentat pe tabla interactivă un material audio-vizual despre viața și creația sculptorului Constantin Brâncuși. Secvențele au fost selectate și adaptate nivelului de înțelegere al elevilor, incluzând imagini sugestive ale sculpturilor, fotografii ale artistului și reprezentări ale procesului de realizare a operelor.

Activitatea a avut rolul de a stimula percepția vizuală, atenția focalizată și recunoașterea formelor artistice. Elevii au fost încurajați să observe diferențele dintre forme, dimensiuni și texturi, facilitând formarea unor reprezentări mentale elementare ale sculpturii ca formă de expresie artistică tridimensională.

Atelier de creație – realizarea planșelor artistice

Elevii au realizat planșe ilustrative inspirate din formele și liniile caracteristice sculpturilor studiate. Activitatea a implicat colorare, lipire, conturare și decorare, utilizând materiale adaptate capacităților motrice ale elevilor.

Din perspectivă educațională, activitatea a urmărit dezvoltarea coordonării vizual-motorii, a controlului mișcărilor fine și a capacității de organizare spațială pe suprafața planșei. În plan cognitiv și emoțional, realizarea lucrărilor a favorizat exprimarea creativă și interiorizarea experienței estetice.

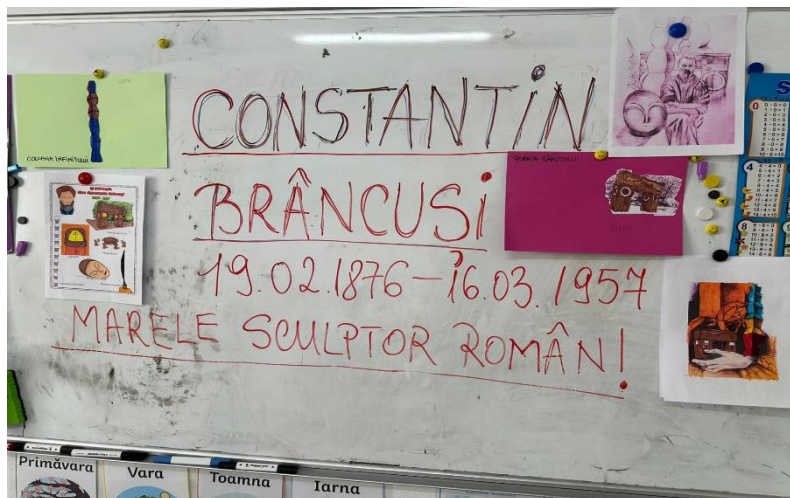

Activitate practică – modelaj din plastilină inspirat din sculpturile lui Constantin Brâncuși

Elevii au participat la activități de modelaj tridimensional utilizând plastilină, material cu proprietăți tactile și structurale adecvate explorării senzoriale. Cu sprijin individualizat, aceștia au modelat forme simple — sferice, cilindrice, alungite sau verticale — inspirate din principiile de simplificare și esențializare caracteristice sculpturii moderne.

Prin acțiuni de presare, rulare, întindere și modelare, elevii au explorat relația dintre volum, formă și spațialitate. Activitatea a contribuit la dezvoltarea motricității fine, a percepției tactile și a înțelegerii intuitive a conceptului de obiect tridimensional.

De asemenea, modelajul a avut un rol important în stimularea autoreglării emoționale și a concentrării atenției, manipularea materialului moale având efect calmant și organizator la nivel senzorial.

Activitate senzorială – explorarea formelor tridimensionale

Elevii au explorat obiecte cu forme simple, netede sau alungite, realizate din materiale diferite (lemn, plastic, spumă), pentru a înțelege prin experiență directă noțiunea de volum și structură.

Această activitate a vizat dezvoltarea discriminării tactile, a percepției kinestezice și a capacității de comparare a formelor. Elevii au identificat diferențe de dimensiune, textură și orientare spațială, consolidându-și schema corporală și orientarea în spațiu.

Puzzle artistic – reconstrucția imaginii sculpturale

Elevii au asamblat imagini fragmentate ale unor sculpturi, utilizând puzzle-uri adaptate nivelului lor de dezvoltare. Activitatea a urmărit dezvoltarea atenției susținute, a percepției vizuale globale și a capacității de organizare spațială.

Procesul de asamblare a contribuit la formarea relației parte-întreg și la consolidarea gândirii vizual-constructive, facilitând recunoașterea formelor și structurii obiectelor reprezentate.

Activitate practică – modelaj din plastilină inspirat din sculpturile lui Constantin Brâncuși

Elevii au realizat activități de modelaj din plastilină, inspirate din formele simple și simbolice ale sculpturilor lui Constantin Brâncuși. Cu sprijin individualizat, aceștia au modelat forme rotunjite, alungite sau verticale, sugerând elemente inspirate din lucrări precum coloane,

păsări stilizate sau forme abstracte. Activitatea a stimulat percepția tactilă, coordonarea motrică fină și înțelegerea conceptului de formă tridimensională.

Prin manipularea materialului moale și prin explorarea formelor create, elevii au exersat mișcări de presare, rulare și modelare, dezvoltându-și creativitatea și capacitatea de exprimare artistică într-un mod accesibil și adaptat nevoilor lor.

Joc simbolic și expresiv – „Micii sculptori”

Elevii au participat la un joc de rol în care au imitat gesturile de modelare și sculptare, utilizând materiale ușor de manipulat. Activitatea a stimulat coordonarea motrică globală, exprimarea corporală și reprezentarea simbolică a acțiunii de creație artistică.

Prin implicarea corporală activă, elevii au interiorizat procesul de realizare a unei sculpturi, transformând experiența artistică într-una kinestezică și expresivă

Rezultatele activității

Implementarea proiectului extracurricular a generat efecte pozitive observabile la nivel cognitiv, senzorial, motric și socio-emoțional, raportate la profilul de dezvoltare al elevilor cu deficiențe grave, profunde și asociate.

La nivel perceptiv și cognitiv, elevii au manifestat creșterea interesului pentru stimulii vizuali și tactili, precum și îmbunătățirea capacității de focalizare a atenției asupra materialelor prezentate. Observarea și manipularea formelor tridimensionale au facilitat dezvoltarea reprezentărilor senzoriale elementare privind volumul, dimensiunea și orientarea spațială.

În plan motric, activitățile de modelaj, asamblare și manipulare a materialelor au contribuit la dezvoltarea coordonării oculo-manuale, a controlului mișcărilor fine și a preciziei gestuale. Elevii au demonstrat progres în executarea mișcărilor de presare, rulare, modelare și fixare, cu sprijin diferențiat.

Din perspectivă emoțională, implicarea în activități creative a favorizat exprimarea afectivă pozitivă, reducerea tensiunii psihomotorii și creșterea nivelului de implicare voluntară în sarcină. Elevii au manifestat reacții de satisfacție, curiozitate și interes explorator.

La nivel socio-relațional, activitățile desfășurate în grup au susținut dezvoltarea comportamentelor de cooperare, participare și interacțiune pozitivă. Elevii au tolerat mai bine prezența celorlalți, au participat la activități comune și au răspuns la stimulii sociali într-o manieră mai organizată.

În ansamblu, rezultatele evidențiază eficiența intervențiilor educaționale multisenzoriale în stimularea funcțiilor adaptative și în facilitarea implicării active în procesul de învățare.

Atmosfera clasei

Mediul educațional în care s-au desfășurat activitățile a fost caracterizat printr-un climat psihopedagogic securizant, predictibil și suportiv, esențial pentru implicarea activă a elevilor cu nevoi educaționale complexe.

Organizarea spațiului didactic a favorizat orientarea vizuală, accesul facil la materiale și explorarea tactilă controlată. Structurarea clară a activităților și ritmul adaptat de desfășurare au contribuit la reducerea anxietății și la menținerea stării de confort psihologic.

Interacțiunea profesor-elev s-a bazat pe principii de susținere emoțională, modelare comportamentală și feedback imediat, verbal și nonverbal. Încurajarea permanentă, validarea reușitelor și adaptarea sarcinilor la nivelul individual de funcționare au favorizat menținerea motivației și participarea voluntară.

Ambianța generală a fost una stimulativă senzorial, dar echilibrată, evitând supraîncărcarea perceptivă. Materialele tactile, lucrările realizate de elevi și suporturile vizuale au contribuit la crearea unui cadru estetic și funcțional favorabil învățării experiențiale.

Elevii au manifestat stări emoționale predominant pozitive, precum interes, relaxare, implicare și satisfacție personală, ceea ce confirmă importanța mediului educațional adaptat în susținerea proceselor de dezvoltare și învățare

Concluzii

Proiectul extracurricular științific desfășurat a evidențiat relevanța integrării artei și a experiențelor estetice în procesul educațional al elevilor cu deficiențe grave, profunde și asociate, demonstrând că accesibilizarea conținuturilor culturale este posibilă prin strategii didactice adaptate, multisenzoriale și centrate pe experiența directă.

Participarea elevilor la activități de explorare vizuală, tactilă și kinestezică a facilitat dezvoltarea percepției senzoriale, a coordonării motrice și a capacității de reprezentare simbolică, contribuind la formarea unor structuri cognitive elementare legate de formă, volum și organizare spațială. În plan emoțional și comportamental, activitățile au favorizat implicarea activă, menținerea atenției și exprimarea afectivă pozitivă, confirmând rolul terapeutic și formativ al experiențelor artistice structurate.

Rezultatele obținute susțin eficiența utilizării strategiilor educaționale bazate pe manipulare, experimentare și stimulare senzorială progresivă în contextul învățământului special. De asemenea, proiectul a demonstrat că activitățile extracurriculare cu caracter interdisciplinar pot contribui semnificativ la dezvoltarea competențelor funcționale, la consolidarea interacțiunilor sociale și la îmbunătățirea calității experienței educaționale.

În concluzie, integrarea conținuturilor culturale și artistice în educația incluzivă reprezintă un demers pedagogic valoros, capabil să susțină dezvoltarea globală a elevilor, să stimuleze creativitatea și să faciliteze construirea unor experiențe de învățare semnificative, adaptate nevoilor individuale ale acestora.

DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN INTERMEDIUL ARTELOR VIZUALE ȘI A ABILITĂȚILOR PRACTICE LA CLASA I

Prof. înv. primar Irimie Nicoleta, Școala Gimnazială „Axente Sever” Aiud

În contextul educației contemporane, creativitatea este considerată o competență esențială pentru formarea personalității copilului și pentru integrarea sa armonioasă în societate. Școala primară are un rol deosebit de important în stimularea acestei capacități, deoarece la vârsta școlară mică elevii manifestă o mare deschidere spre explorare, imaginație și exprimare liberă. Clasa I reprezintă începutul activității școlare organizate, iar modul în care copilul este implicat în procesul educativ poate influența semnificativ dezvoltarea sa ulterioară.

Disciplinele din aria curriculară „Arte” - în special arte vizuale și abilități practice-oferă numeroase oportunități pentru stimularea creativității. Prin activități variate, atractive și adaptate nivelului de vârstă, elevii sunt încurajați să gândească liber, să experimenteze și să creeze produse originale. Astfel, aceste discipline contribuie nu doar la dezvoltarea competențelor artistice, ci și la formarea abilităților cognitive, emoționale și sociale.

La clasa I, elevii se află într-o etapă de tranziție de la activitatea ludică specifică grădiniței la învățarea formală. Din acest motiv, este necesar ca procesul educativ să îmbine jocul cu activitățile

de învățare, iar creativitatea să fie un element central al demersului didactic. Prin activități creative, copiii își dezvoltă gândirea divergentă, imaginația, curiozitatea și dorința de a descoperi lucruri noi.

De asemenea, creativitatea contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a stimei de sine. Atunci când elevii sunt încurajați să se exprime liber și să își valorifice ideile, aceștia capătă siguranță și motivație pentru învățare. În acest sens, activitățile artistice și practice devin un instrument educațional de mare valoare.

Artele vizuale au un impact semnificativ asupra dezvoltării creativității elevilor de clasa I. Activități precum desenul, pictura, colajul sau modelajul permit copiilor să își exprime emoțiile, gândurile și experiențele într-un mod liber și personal. Nu se urmărește realizarea unor lucrări perfecte din punct de vedere estetic, ci stimularea expresivității și a originalității.

Culorile și formele utilizate în activitățile artistice au și un rol emoțional important. Ele permit copilului să își exteriorizeze trăirile și să comunice nonverbal, ceea ce este deosebit de util la această vârstă. În plus, prezentarea și discutarea lucrărilor realizate contribuie la dezvoltarea limbajului oral și a abilităților de comunicare. Abilitățile practice completează în mod armonios activitățile de arte vizuale și au un rol esențial în formarea deprinderilor de muncă. Activități precum decuparea, lipirea, îndoirea hârtiei, modelajul din plastilină sau confecționarea unor obiecte simple dezvoltă motricitatea fină și coordonarea mișcărilor.

Prin intermediul activităților practice, elevii învață să respecte etapele de lucru, să utilizeze corect materialele și să ducă la bun sfârșit o sarcină. În același timp, aceste activități stimulează creativitatea, deoarece elevii pot modifica modelele propuse, pot adăuga elemente proprii și pot realiza produse originale.

De asemenea, activitățile practice favorizează munca în echipă, colaborarea și comunicarea între elevi. Copiii învață să se ajute reciproc, să împartă materiale și să respecte regulile de lucru, dezvoltându-și astfel competențele sociale.

Învățătorul joacă un rol decisiv în stimularea creativității elevilor. Acesta trebuie să creeze un climat educațional pozitiv, bazat pe încurajare, libertate de exprimare și respect pentru ideile fiecărui copil. Este important ca elevii să nu fie criticați excesiv sau comparați între ei, ci să fie apreciați pentru efortul depus și pentru originalitate.

Cadrul didactic trebuie să utilizeze metode activ-participative, să propună sarcini variate și să ofere elevilor posibilitatea de a experimenta. Prin integrarea artelor vizuale și a activităților practice în procesul de predare, învățătorul contribuie la formarea unor elevi creativi, autonomi și motivați.

Dezvoltarea creativității elevilor prin intermediul artelor vizuale și al abilităților practice la clasa I reprezintă un obiectiv important al educației primare. Aceste activități contribuie la

dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a copilului, stimulând imaginația, gândirea creativă și dorința de învățare.

Prin implicarea activă a cadrului didactic și prin utilizarea unor metode atractive, artele vizuale și abilitățile practice pot deveni un instrument eficient în formarea unei personalități echilibrate și creative. Astfel, școala își îndeplinește rolul de a pregăti elevii nu doar pentru acumularea de cunoștințe, ci și pentru viață.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Joița, E. (2008). *Educația creativității*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Ministerul Educației Naționale (2014). *Programa școlară pentru disciplina Arte vizuale și abilități practice – clasa I*. București.
4. Roco, M. (2004). *Creativitate și inteligență emoțională*. București: Editura Polirom.
5. Stan, E. (2013). *Didactica educației primare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PROBĂ DE EVALUARE PENTRU UNITATEA 5 – „DESPRE PRIETENIE”

Prof. Crișan Semidia, Școala Gimnazială Vadu Moșilor

Disciplina: Comunicare în limba română

Manual: autori Corina Istrate, Dora Măcean, Manuela Kszorus/ Editura Edu

Clasa I

Propunător: prof. înv. primar Crișan Semidia, Școala Gimnazială Vadu Moșilor

Conținutul probei

1. Alege și încercuiește cuvântul potrivit pentru fiecare imagine. 12 p.

pelican
pui
păun

vioară
vulpe
voinic

papuci
ciuperci
căciulă

2. Completează cu silabe potrivite. 12 p.

pe —

— cov

— ci —

3. Subliniază forma corectă a cuvintelor. 24 p.

ieste / este

Ene / Iene

caet / caiet

iepure / epure

ploae / ploaie

cuier / cuer

4. Unește cuvintele cu înțeles asemănător.**15 p.**

palat	amic
prieten	potecă
cărare	castel

5. Completează invitația utilizând cuvintele din partea dreaptă.**27 p.**

Te invit la aniversarea mea. Va avea loc la
Veseli, vineri, 10 ianuarie, ora 16:00.
o petrecere

minunată

Piticii

Cecilia

+10 p. oficiu

Competențe specifice:

- 1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate.
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute.
3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână.
4.1. Scrierea literelor de mână.
4.2. Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse

Obiective:

- O₁ – să încercuiască cuvântul potrivit pentru fiecare imagine;
O₂ – să completeze cuvintele cu silabe lipsă;
O₃ – să identifice forma corectă de scriere a cuvintelor;
O₄ – să traseze o linie între cuvintele cu înțeles asemănător;
O₅ – să plaseze corespunzător cuvintele lipsă din conținutul invitației.

Baremul de evaluare

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.

Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Conversia punctajului final în calificativ: **INSUFICIENT** 10 p. – 49 p.; **SUFICIENT** 50 p. – 69 p.;
BINE 70 p. – 89 p.; **FOARTE BINE** 90 p. – 100 p.

<i>I</i> TEM	PUNCTAJ	RĂSPUNSURI
<i>I</i> 1	4 p. pentru fiecare cuvânt încercuit corect (cuvântul corespunzător imaginii); 4 p. x 3 cuvinte = 12 p.;	păun vioară ciuperci
<i>I</i> 2	4 p. pentru fiecare cuvânt format corect prin completarea silabei/silabelor lipsă; 4 p. x 3 cuvinte = 12 p.;	Exemplu pe-re

		<u>mor-cov</u> <u>nar-ci- se</u> sau oricare altă silabă formând corect cuvântul
3	I • 4 p. pentru fiecare formă corectă a cuvântului care a fost subliniată; • 4 p. x 6 cuvinte = 24 p.;	este, Ene, caiet, iepure, ploaie, cuier
4	I • 5 p. pentru fiecare pereche de cuvinte cu înțeles asemănător corect asociată; • 5 p. x 3 perechi = 15 p.;	palat - castel prieten – amic cărare - potecă
5	I • 9 p. pentru fiecare cuvânt lipsă plasat corect; • 9 p. x 3 cuvinte = 27 p..	<u>Cecilia</u>, Te invit la aniversarea mea. Va avea loc la <u>Piticii</u> Veseli, vineri, 10 ianuarie, ora 16:00. Vom avea o petrecere <u>minunată</u>.

I. Descriptori de performanță:

NR. CRT.	ITEMUL	CALIFICATIV		
		SUFICIENT	BINE	FOARTE BINE
1.	I ₁ . Încercuiește cuvântul potrivit fiecărei imagini.	Încercuiește corect un cuvânt potrivit pentru o imagine.	Încercuiește corect două cuvinte potrivite pentru două imagini.	Încercuiește corect trei cuvinte potrivite pentru trei imagini.
2.	I ₂ . Completează cu silabe potrivite.	Scrie corect o silabă pentru a forma cel puțin un cuvânt.	Scrie corect două silabe pentru a forma cel puțin două cuvinte.	Scrie corect silabele pentru a forma toate cuvintele.
3.	I ₃ . Subliniază forma corectă a cuvintelor.	Subliniază forma corectă pentru două cuvinte.	Subliniază forma corectă pentru patru cuvinte.	Subliniază forma corectă pentru toate cuvintele date.
4.	I ₄ . Unește cuvintele cu înțeles asemănător	Asociază corect o pereche de cuvinte cu sens asemănător.	Asociază corect două perechi de cuvinte cu sens asemănător.	Asociază trei perechi de cuvinte cu sens asemănător.

5.	I5. Completează biletul cu cuvintele lipsă.	Plasează corect un cuvânt lipsă.	Plasează corect două cuvinte lipsă.	Plasează corect toate cuvintele lipsă.
----	---	----------------------------------	-------------------------------------	--

Conversia punctajului final în calificativ:

	CALIFICATIVE			
	<i>INSUFICIENT</i>	<i>SUFICIENT</i>	<i>BINE</i>	<i>FOARTE BINE</i>
<i>PUNCTAJ</i>	<i>10 p. – 49 p.</i>	<i>50 p. – 69 p.</i>	<i>70 p. – 89 p.</i>	<i>90 . – 100 p.</i>

Bibliografie:

1. ISTRATE, Corina ; MĂCEAN, Dora ; KSZORUS (sau KOSZORUS), Manuela.
Comunicare în limba română : manual pentru clasa I. Târgu Mureș : Editura EDU, 2023. ISBN 978-606-9086-52-0.
2. Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română – clasa a I-a (aprobată prin OMEN nr. 3393/2017, cu actualizările ulterioare pentru ciclul primar – achiziții fundamentale).
3. Documente de proiectare realizate în conformitate cu: *Plan – cadru de învățământ - OMEN 3371 / 12.03.2013 anexa nr. 2 la OMEN nr. 3418/19.03.2013 O.M.E. nr. 3 463/2025 privind structura anului școlar 2025-2026, clasa I* – realizată de prof. Crișan Semidia.

INTEGRAREA COPIILOR CU CES -STUDIU DE SPECIALITATE-

Dir. prof. Din Maria-Andreea, Șc. Gim. „Anton Pann” Rm. Vâlcea, Jud. Vâlcea

Integrarea este procesul complex și de durată ce presupune asigurarea participării copiilor cu CES la viața profesională și socială, împreună cu ceilalți copii, favorizându-se autocunoașterea, intercunoașterea și familiarizarea reciprocă. Din categoria copiilor cu C.E.S (cerințe educative speciale) fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte:- copiii cu deficiențe senzoriale și fizice (tulburări vizuale, tulburări de auz, dizabilități mintale, paralizia cerebrală);- copiii cu deficiențe mintale, comportamentale (tulburări de conduită, hiperactivitate cu deficit de atenție-ADHD, tulburări de opoziție și rezistență);- copiii cu tulburări afective, emoționale (anxietatea, depresia, mutism selectiv, atacul de panică, tulburări de stres posttraumatic, tulburări de alimentație: anorexia nervoasă, bulimia nervoasă, supra-alimentarea);- copiii cu handicap asociat;- copiii cu dificultăți de cunoaștere și învățare (dificultăți de învățare, sindromul Down, dislexia, discalculia, dispraxia);- copiii cu deficiențe de comunicare și interacțiune (tulburări din spectrul autistic, sindromul Asperger, întârzieri în dezvoltarea limbajului).

Există cinci niveluri de integrare care sunt interdependente între ele, asigurând reușita procesului de integrare a copiilor cu CES: integrarea fizică ce se referă la posibilitatea copiilor cu CES de a avea acces la mijloacele fizice necesare satisfacerii propriilor nevoi fundamentale, integrarea funcțională ce constă în asigurarea accesului la servicii publice ale societății și stăpânirea cunoștințelor și deprinderilor necesare pentru a putea beneficia de aceste servicii, integrarea personală este legată de dezvoltarea relațiilor interumane cât mai apropiate cu persoanele semnificative, în diferite perioade ale vieții, integrarea socială se realizează dacă copiii cu CES au posibilitatea inițierii și menținerii unor contacte sociale, dacă se poate integra, pe această bază, în

diverse grupuri și integrarea socială ce se referă la participarea copiilor, adolescenților, adulților cu CES la procesul productiv al comunității de care aparține, asumându-și responsabilități precise și bucurându-se de încrederea oamenilor.

La copiii cu CES se întâlnesc frecvent următoarele caracteristici: evaluări negative a schemei corporale și a imaginii de sine, sentimente de inferioritate, neîncredere în forțele proprii, atitudini pasive, de evitare și izolare, interiorizarea emoțiilor, nervozitate exagerată, impulsivitate și agresivitate, anxietate și depresie, sentimente negative. Toate acestea afectează procesul de adaptare și integrare în mediul educațional și în comunitate. Încurajarea autocunoașterii și dezvoltării personale duce la modificarea modului de structurare a atitudinii copilului cu CES față de sine și la stimularea dreptului lui de a se afirma și a lucra pentru ameliorarea imaginii sale. Consider că o bună cunoaștere a propriilor forțe de către copiii cu CES determină formarea unei imagini de sine obiective și clare, oferă posibilitatea realizării unui echilibru emoțional, facilitează dezvoltarea unor atitudini favorabile despre sine, favorizează exersarea unor abilități de viață.

Autorii sunt răspunzători pentru originalitatea și conținutul lucrărilor publicate autoprezentare și înlesnește reușita adaptării la mediu. După cunoașterea propriilor calități, defecte, următorul pas îl văd ca fiind acela în care copiii cu CES își acceptă aceste trăsături, dar nu printr-o acceptare prin indulgență, ci prin integrare. Integrarea constă în considerarea defectelor ca făcând parte din identitatea proprie la fel de mult ca și calitățile, întrucât aceste deficiențe intră în componența emoțiilor, deciziilor, acțiunilor și relațiilor interumane a copilului cu CES. De aceea, părerea mea, ca și cadru didactic, este că anturajul apropiat și cadrele didactice să ajute copilul cu CES să învețe că a se accepta și a se iubi înseamnă a se considera o ființă independentă, egală cu ceilalți, demnă de dragoste, înzestrată cu un anumit număr de calități care îi sunt proprii și dintre care unele constituie un adevărat talent și liberă să-și dezvolte capacitățile și să-și realizeze țelul în viață.

De cele mai multe ori, modul în care ceilalți tratează copilul cu CES și imaginea formată despre acesta, îl determină, în timp, pe cel din urmă să se comporte în conformitate cu acea imagine, fie că este reală sau nu. Pentru ca un copil cu CES să-și modifice imaginea de sine defavorabilă are nevoie de oportunități pentru a-și cunoaște potențialul său real și ocazii prin care să încerce să realizeze diferite lucruri. Membrii familiei în care există un copil cu cerințe educative speciale se pot afla într-un mare impas, iar modul în care reacționează este foarte diferit de la o persoană la alta. Aceștia pot trece prin stări precum șocul, neîncrederea în diagnostic, negarea, frica, autoînvinuirea, învinuirea destinului și a celorlalți, depresia, ca într-un final să ajungă la stări precum acceptarea, resemnarea și lupta.

Familia care se află în această situație – de a avea un copil cu CES – are nevoie de informare și consiliere pentru a putea depăși aceste momente și pentru a fi de un real suport în procesul de integrare socială și profesională a copilului cu deficiențe. Optimizarea comunicării prin realizarea acesteia într-un mod asertiv prezintă, pe termen lung, următoarele consecințe: dezvoltarea încrederii în sine, îmbunătățirea abilităților de luare a deciziilor personale, îmbunătățirea relațiilor sociale, ce duce la o bună integrare socială.

Ca și concluzie, pentru a putea crea o lume mai bună, în care toți oamenii să fie și să se simtă egali, este necesar ca fiecare să fie dornic de a primi cu brațele deschise orice persoană, indiferent de cât de diferită este, iar pentru ca acest lucru să fie posibil este necesar să existe comunicare și o dorință de a acumula cât mai multe metode pentru a integra persoanele cu CES.

Bibliografie:

- 1.Cocorada E., Năstasă L., „Fundamentele psihopedagogiei speciale. Introducere în logopedie”, Editura Psihomedica, Sibiu, 2007
- 2.Purcia S., „Ocrotirea și integrarea copiilor handicapați”, Editura Psihomedica, Sibiu, 2003

PREVENIREA FENOMENULUI DE BULLYING ÎN ȘCOALĂ

Prof. inv. primar Ionescu Anamaria, Școala Gimnazială, sat Măgura, Mihăești

Bullyingul este un fenomen social cu implicații profunde asupra dezvoltării psihologice, emoționale și educaționale a copiilor. În școală, acest comportament perturbator nu afectează doar victimele directe, ci și climatul general al instituției educaționale, relațiile dintre elevi și chiar randamentul școlar.

Prevenirea bullyingului necesită o abordare sistemică, bazată pe colaborare între elevi, profesori, părinți și specialiști. Deși este adesea minimalizat sau confundat cu "tachinări" între copii, bullyingul are efecte grave și de lungă durată, mai ales dacă nu este identificat și corectat la timp.

Ce este bullyingul?

Conform lui Dan Olweus, unul dintre pionierii cercetării în domeniul bullyingului, acest fenomen presupune un comportament agresiv repetitiv, intenționat, prin care un copil sau un grup de copii încearcă să rănească sau să domine un alt copil mai vulnerabil (Olweus, 1993).

Formele de bullying pot fi variate: fizic (lovire, îmbrâncire), verbal (insulte, porecle), social (excludere, răspândirea de zvonuri), și cibernetic (agresiune online, prin rețele sociale sau mesaje).

În România, interesul pentru înțelegerea și prevenirea bullyingului a crescut semnificativ în ultimul deceniu, fiind susținut de cercetători și organizații non-guvernamentale care promovează un climat școlar sănătos. Printre aceștia se numără și psihologi români precum Aurora Liiceanu și Mirela Zivari, care au atras atenția asupra implicațiilor psiho-sociale ale fenomenului în spațiul educațional românesc.

Cauze și factori favorizanți

Fenomenul bullyingului nu apare în vid, ci este influențat de mai mulți factori:

- Factori individuali: lipsa empatiei, dificultăți de reglare emoțională, experiențe de violență în familie, dorința de control sau de validare.
- Factori familiali: stiluri parentale autoritare sau neimplicate, lipsa comunicării afective, conflicte frecvente în familie.
- Factori școlari: lipsa unei culturi a respectului, tolerarea agresivității ca „parte din copilărie”, profesori nepregătiți să gestioneze conflictele, lipsa unui regulament clar anti-bullying.
- Factori sociali și culturali: promovarea unor modele de succes agresive în mass-media, stigmatizarea diferențelor (etnice, religioase, de gen etc.).

Strategii de prevenire a bullyingului

Pentru ca prevenirea bullyingului să fie eficientă, este necesară implementarea unor strategii complexe, coerente și susținute.

1. Educație socio-emoțională

Unul dintre cele mai eficiente moduri de prevenire constă în introducerea unor programe de dezvoltare a competențelor socio-emoționale. Elevii trebuie să învețe despre empatie, gestionarea furiei, rezolvarea pașnică a conflictelor și acceptarea diversității. Programul „Second Step”, aplicat în multe școli internaționale, s-a dovedit eficient în reducerea comportamentelor agresive și îmbunătățirea climatului școlar (Committee for Children, 2001).

2. Implicarea cadrelor didactice

Profesorii joacă un rol central în recunoașterea și stoparea bullyingului. Este esențial ca aceștia să fie instruiți pentru a identifica semnele de agresiune, să cunoască proceduri clare de intervenție și să promoveze un climat de siguranță și respect. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul managementului conflictelor este o condiție esențială pentru succesul prevenției.

3. Politici școlare clare

Școlile trebuie să adopte politici explicite împotriva bullyingului, care să cuprindă definiții clare, mecanisme de raportare, sancțiuni, dar și măsuri de consiliere și mediere. Regulamentele interne ar trebui să fie comunicate clar elevilor și părinților, iar fiecare caz să fie tratat cu seriozitate.

4. Parteneriat cu familia

Colaborarea școlii cu părinții este vitală. Părinții trebuie să fie informați despre ce înseamnă bullyingul, cum să îl recunoască și cum să susțină copilul victimizat sau agresor. Atelierele de parenting sau consilierea individuală sunt metode eficiente de a construi acest parteneriat.

5. Programe de tip peer-to-peer

Implicarea elevilor în prevenirea bullyingului, prin programe de mentorat sau „ambasadori anti-bullying”, crește responsabilitatea colectivă și contribuie la reducerea fenomenului. Astfel de programe stimulează solidaritatea și intervenția pozitivă a martorilor.

6. Educația pentru empatie și gestionarea conflictelor

Un alt pas important în prevenirea bullying-ului este educația pentru empatie și abilități de gestionare a conflictelor.

Elevii trebuie învățați să înțeleagă cum se simt ceilalți și să recunoască impactul pe care cuvintele și acțiunile lor îl pot avea asupra celor din jur. Acest lucru poate fi realizat prin diverse activități educaționale, cum ar fi jocuri de rol, discuții și lecturi care subliniază importanța empatiei. De asemenea, elevii trebuie să fie învățați cum să rezolve conflictele într-un mod calm și constructiv.

Prin oferirea unor strategii eficiente de comunicare și negociere, aceștia vor putea să evite escaladarea conflictelor și să rezolve diferențele într-un mod civilizat.

7. Supravegherea activităților online

În era digitală, cyberbullying-ul reprezintă o formă tot mai frecventă de bullying. Este important ca elevii să fie informați despre comportamentul responsabil pe internet și să fie învățați cum să se protejeze de hărțuirea online.

De asemenea, părinții și cadrele didactice ar trebui să monitorizeze activitățile online ale elevilor și să intervină prompt în cazul în care observă comportamente de cyberbullying.

8. Colaborare interinstituțională

Prevenirea și combaterea eficace a bullying-ului necesită un efort de echipă multidisciplinar. Este importantă colaborarea între școli, autoritățile locale, organizațiile non-guvernamentale și alte instituții relevante. Prin parteneriate și schimb de informații, se pot dezvolta strategii mai eficiente și se poate asigura un răspuns coordonat la fenomenul de bullying.

Implementarea acestor strategii poate contribui semnificativ la prevenirea și combaterea bullying-ului în școli, asigurând astfel un mediu educațional sigur și respectuos pentru toți elevii.

Exemple de bune practici

În România, programul „Stop Bullying”, implementat de Salvați Copiii, a avut un impact pozitiv în școli prin sesiuni de informare, campanii de conștientizare și cursuri pentru cadrele didactice.

De asemenea, inițiativa „Școala fără bullying”, susținută de Ministerul Educației în colaborare cu UNICEF, promovează o cultură a nonviolentei și implică actorii educaționali în construirea unui climat școlar sigur.

La nivel internațional, modelul norvegian Olweus Bullying Prevention Program, dezvoltat de Dan Olweus, este considerat etalon, fiind implementat în mii de școli din întreaga lume. Acesta include chestionare pentru evaluarea climatului școlar, cursuri pentru cadrele didactice, întâlniri regulate cu elevii și colaborare strânsă cu părinții.

Prevenirea bullyingului în școală este o responsabilitate colectivă care presupune mai mult decât sancționarea agresorului. Este nevoie de un efort susținut, coerent și bine coordonat între profesori, elevi, părinți și instituții. Educația în spiritul empatiei, al respectului și al comunicării asertive este cheia pentru formarea unor generații capabile să trăiască în armonie. Școala, ca spațiu de formare a caracterelor, are obligația morală și profesională de a se opune oricărei forme de violență.

Bibliografie:

Olweus, Dan (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.

Zivari, Mirela (2021). Psihologia copilului și bullyingul în școli. Editura Trei.
Liiceanu, Aurora (2016). Lumea modernă și copilul – între bullying și prietenie. Editura Polirom.
Rigby, Ken (2010). Bullying Interventions in Schools: Six Basic Approaches. ACER Press.

ABORDAREA REGGIO EMILIA ÎN GRĂDINIȚE EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

*Profesor pentru educație timpurie Țimonea Maria-Mihaela
Liceul „Horea, Cloșca și Crișan” Abrud, Grădinița cu Program Normal Abrud*

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

TEMA PROIECTULUI: Temă săptămânală independentă

TEMA SĂPTĂMÂNII: Români mici, cu inimi mari

SCOPUL: Formarea capacității de observare și explicare a fenomenelor naturale prin experimentare directă și cooperare

TEMA ZILEI: „Plouă peste România” – explorare senzorială și științifică

Principii Reggio Emilia reflectate în activitate:

1. Copilul – protagonist al învățării

Copiii au fost încurajați să observe, să experimenteze și să formuleze ipoteze despre cum se formează ploaia. Nu li s-au oferit răspunsuri „gata făcute”, ci au descoperit prin manipulare directă și curiozitate proprie.

- Copilul învață făcând.

2. Învățarea prin experimentare și explorare

Materialele deschise (apă, spumă de ras, colorant alimentar, pipete, masă senzorială, pahare de unică folosință) au permis explorarea liberă a fenomenului natural al ploii, stimulând gândirea științifică timpurie.

- *Procesul este mai important decât rezultatul.*

3. Mediul – „al treilea educator”

Spațiul a fost organizat astfel încât materialele să fie accesibile copiilor, invitând la explorare și descoperire. Culoarele și transformările vizibile au susținut atenția și interesul copiilor.

- *Mediul susține autonomia și învățarea.*

4. Cele 100 de limbaje ale copilului

Copiii s-au exprimat prin:

- manipulare (pipete, turnare),
- observație vizuală,
- verbalizare („plouă”, „curge”, „norul e plin”),
- emoție și imaginație (ploaia peste România).

- *Copilul se exprimă în multiple forme.*

5. Învățare contextualizată și semnificativă

Activitatea a fost integrată în contextul zilei de **1 Decembrie**, contribuind la construirea identității culturale și a sentimentului de apartenență, într-o manieră concretă și accesibilă copiilor.

- *Învățarea are sens atunci când este conectată la realitatea copilului.*

6. Rolul educatorului – ghid și observator

Adultul a avut rol de facilitator, susținând dialogul prin întrebări deschise:

1. „Ce crezi că se întâmplă?”
2. „De ce începe să plouă?”
3. „Ce observi când norul se umple?”

FOAIE DE CONTROL – ABORDARE REGGIO EMILIA

Activitate: „Plouă peste România” – experiment științific

Data: _____

Grupa: _____

Educator: _____

1. Scopul activității

Observarea modului în care copiii explorează fenomenul ploii prin experimentare directă, folosind materiale deschise și exprimându-se prin multiple limbaje.

2. Materiale utilizate

- ☐ Apă
- ☐ Spumă de ras
- ☐ Colorant alimentar
- ☐ Pipete
- ☐ Recipient transparent
- ☐ Harta României

3. Observarea copiilor

Nr.	Nume copil	Explorează materialele	Manifestă curiozitate	Formulează observații	Colaborează	Note educator
1.		☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	
2.		☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	
3.		☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	☐ Da ☐ Parțial ☐ Nu	

4. Indicatori Reggio Emilia

Indicator	Da	Parțial	Nu	Observații
-----------	----	---------	----	------------

Copiii au fost activ implicați	☐	☐	☐	
Activitatea a stimulat gândirea științifică	☐	☐	☐	
Copiii s-au exprimat prin mai multe limbaje	☐	☐	☐	
Mediul a susținut explorarea liberă	☐	☐	☐	
Educatorul a avut rol de ghid	☐	☐	☐	

5. Reflecția educatorului**Ce a funcționat bine:**

Ce aș îmbunătăți:

Interesul copiilor / reacții notabile:

Semnătura educatorului: _____

- Educatorul învață alături de copil.

Concluzie:

Activitatea „Plouă peste România” este un exemplu autentic de abordare **Reggio Emilia**, deoarece valorifică:

- ✓ explorarea liberă
- ✓ curiozitatea naturală a copilului
- ✓ exprimarea prin experiență directă
- ✓ legătura dintre știință, artă și identitate culturală

TINERII, LIMBA FRANCEZĂ ȘI LIMBAJUL SMS

Prof. Tolca Elena Alina, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

În toate limbile, în toate țările se vorbește despre limbajul SMS, limbajul telefonic, un limbaj codificat, prescurtat, modificat, decelat, limitat, defalcat, folosit de tineri pentru a comunica rapid și, doar, pe înțelesul lor. Este o realitate care ne cuprinde și pe noi, profesorii, dacă dorim să fim conectați la tehnologia modernă, dacă vrem să fim în pas cu evoluția tehnologică actuală, să fim la modă și să ne înțelegem mai bine elevii. Înțelegând și cunoscând acest limbaj al tinerilor, ne va fi mai ușor să-i cunoaștem pe ei-înșiși, să le descoperim personalitatea, anturajul, gusturile, preocupările cotidiene.

Limbajul SMS, într-adevăr, este un limbaj agresiv, non-literar, greu de digerat și de acceptat pentru persoanele educate, greu de descifrat pentru necunoscători, însă este o realitate care ne devastează, ne îngrijorează, în același timp, dar trebuie s-o acceptăm, ca atare.

Limba franceză, ca de altfel, limba română, este supusă, și ea, acestui proces de transformare, asistăm la nașterea unei noi limbi, o limbă diferită, adoptată de tineri, un limbaj rapid, anapoda, ce suprimă orice regulă de ortografie sau punctuație, nu are consistență, este lipsit de fond, un limbaj prin care se comunică în viteză, se câștigă timp, se face economie de litere, altfel spus. Tinerii consideră această formă de comunicare „cool”, misterioasă, înțeleasă doar de ei și de grupul lor. Personal, nu susțin un astfel de limbaj, fără sens și semnificație, este îngrijorător, însă partea

interesantă constă în creativitatea și spiritul inovativ al tinerilor în ceea ce privește varietatea acestui limbaj.

Franceza abundă de acest fel cuvinte și de expresii; un cod scris, dificil de înțeles pentru cel ce nu cunoaște franceza familiară, pentru cel ne-înițiat. Cuvinte scrise într-o anumită manieră fonetică, scrise după cum se aud în pronunție, cu greșeli ortografice, prescurtări, abrevieri, combinații, din punct de vedere fonetic, cu litere, toate se îmbină și se întrepătrund, dând naștere unei limbi noi ce se formează sub ochii noștri, unde orice greșeală este pardonabilă, admisibilă. Un „cyberlangage” bazat pe omisiuni de litere, de sunete, bazat pe substituiri, pe prescurtări de cuvinte, din dorința de a fi altfel, original, dinamic, din dorința de a câștiga timp și de a-ți afirma identitatea distinctă. La toate se adaugă utilizarea masivă de emoji sau stikere pentru a exprima multiplele nuanțe emoționale de moment.

Abrevierea sau omiterea vocalelor este cea mai frecventă, ea întâlnindu-se în cuvinte precum:

„bjr”= bonjour, „bsr”= bonsoir, „jtm”= je t’aime (te iubesc), „bcp”= beaucoup, „dsl”= desolé, „rdv”= rendez-vous (întâlnire), „slt”= salut, „ajd”= aujourd’hui (azi), „dak”= d’accord, „tjs”= toujours (mereu), „pk”= pourquoi? (de ce?), „cc”=coucou, „biz”= bisous (pupici), „stp”= s’il te plat(te rog frumos), „qqn”= quelqu’un (cineva), „cv”= ça va, „mtn”= maintenant (acum), „mrc”= merci, „jpp”= je ne peux plus (nu mai pot), „pdt”= pendant (în timpul), „jms”= jamais (niciodată), „a tt”= à tout à l’heure (pe mai târziu), „pr toi”= pour toi (pentru tine), „MDR”= mort de rire (amuzament maxim), „AMA”= à mon avis (după părerea mea), „jsp”= je sais pas (nu știu), „jpp”= je ne peux plus (nu mai pot), „ns”= nous (noi), „vs”= vous (voi), „tqt”= ne t’inquiète pas” (nu te îngrijora), „tlm”= tout le monde (toată lumea), „osef”= on s’en fiche, „jtbtf”= je t’embrasse fort (te îmbrățișez), „tmk”= tu me manques (îmi lipsești), „raf”= rien à faire (nimic de făcut).

Fonetica sau scrierea după ureche: „Savapa”= ça ne va pas (nu-i bine), „koi”= quoi?(ce?), „chuis”= je suis (sunt), „askip”= à ce qu’il paraît (apparent), „oklm”= au calme, „kdo”=cadeau, „cki?”= on se connaît? (te cunosc?), „j’y go”= je dois partir (trebuie să plec), „kestufé”= qu’est ce que tu fais? (ce faci?), „HT”= acheter (a cumpăra), „xlt”= excellent, „BB”= bébé, „g”= J’ai (am), „komencava”= comment ça va? (ce faci?).

Folosirea cifrelor, respectiv utilizarea sunetului unei cifre, sau a unor semne: „bi1”= bien, „a2m1”= à demain (pe mâine), A+ = à plus tard (pe mai târziu), „r29”= rien de neuf (nimic nou), „koi de 9?”= quoi de neuf? (ce noutăți sunt?), „v1”= vient (vin), „c1blag”= c’est une blague (glumeam), „6né”= cinema, „g fl”= j’ai faim (mi-e foame), „b1sur”= bien sûr (desigur), „f2f”= face à face (față în față), „1possible”= impossible

Se adaugă cuvintele prescurtate de genul: **resto** (restaurant), **ados** (adolescenți), **ciné** (cinema), **dico** (dicționar), **asso** (asociație), **éval** (evaluare), **info** (informație), **fac** (facultate), **appart** (apartament), **clim** (aer condiționat), **compta** (contabilitate), **demo** (demonstrație), **déco** (decorațiune), **expo** (expoziție).

Limbajul SMS este considerat astăzi un cod social utilizat pentru a întări apartenența la un grup, este o formă de epatare, de ieșire din tipare, de diferențiere față de ceilalți. Relația dintre limba franceză și limbajul SMS este un subiect ce osciliază între inovația lingvistică și îngrijorarea scrierii ortografice.

Cc, Dsl, jpe pa venir au resto, chuis occupé. Tqt, chuis bi1, moi. Biz. A2m1.

(Coucou, desolé, je ne peux pas venir au restaurant, je suis occupé. Ne t’inquiète pas, je suis bien. Bisous. A demain.)

SlT, cv? Koi de 9 chez toi? Pk tu ne v1 pa au 6né? Tlm sera présent. Rstp urgent. Jpp. A+.

Jtm.

(Salut, ça va? Quoi de neuf chez toi? Pourquoi tu ne viens pas au cinéma? Toul le monde sera présent. Réponds s’il te plaît urgent. Je ne peux plus. A plus tard. Je t’aime.)

Bjr a tous, Auj j’ai un kdo pr vs. C 1 xlt dico franco-roumain, Ht d’une expo. C kdo 4U! A tt.

(Bonjour à tous. Aujourd’hui, j’ai un cadeau pour vous. C’est un excellent dictionnaire franco-roumain, acheté d’une exposition. Ce cadeau est pout vous! A tout à l’heure.

ABORDĂRI METODOLOGICE PRIVIND VALORIFICAREA FABULEI CA RESURSĂ FORMATIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. Ispas Lavinia, Liceul cu Program Sportiv, Alba Iulia

1. Considerații Generale: Definiție și Evoluție

Fabula reprezintă o specie consacrată a genului epic (în proză sau, cel mai adesea, în versuri), având o structură narativă redusă, bazată pe **alegorie**, cu un pronunțat caracter satiric și moralizator. Prin intermediul personificării, animalele, plantele sau obiectele devin purtătoarele unor trăsături umane, criticând vicii, moravuri și mentalități cu scopul implicit de a le îndrepta.

Istoria literaturii universale consemnează nume de referință care au șlefuit această specie: de la Esop în Grecia Antică și Fedru în literatura latină, până la La Fontaine (Franța) și Krîlov (Rusia). În literatura română, fabula a cunoscut o dezvoltare remarcabilă prin condeiele unor scriitori precum: Grigore Alexandrescu, Alecu Donici, Tudor Arghezi, Elena Farago sau Marcel Breslașu.

Utilizarea fabulei în procesul de predare-învățare are deosebite **valențe instructiv-educative** și contribuie la dezvoltarea elevului pe mai multe planuri:

- **Planul Cognitiv:** Stimulează gândirea, memoria, imaginația și creativitatea prin sarcini de analiză și comparare.
- **Dezvoltarea Limbajului:** Îmbogățește vocabularul cu expresii literare, epitete și personificări. Elevii învață să realizeze caracterizări (fizice și morale, directe și indirecte).
- **Educația Moral-Civică:** Facilitează înțelegerea unor valori precum hărnicia, modestia și respectul, condamnăm simultan viciile (minciuna, îngâmfare, lașitatea).

2. Mecanismul Alegoriei și Funcția Satirică

Procedeul fundamental al fabulei este substituția: faptele și atitudinile umane sunt transpuse în lumea necuvântătoarelor. Această alegorie nu este întâmplătoare, ci se bazează pe o corespondență simbolică între trăsătura criticată și animalul ales:

- **Lupul sau ursul** devin exponenți ai lăcomiei și ai forței brute.
- **Vulpea** întrușipează viclenia și măgulirea interesată.
- **Gaița sau păunul** simbolizează îngâmfare și lauda de sine.

Din punct de vedere istoric, acest „limbaj esopic” a apărut ca o necesitate de securitate pentru autori, permițându-le să critice abuzurile puterii sau defectele societății într-o manieră indirectă, protejându-se astfel de eventuale represalii.

3. Particularități Metodice ale Studierii Fabulei la Clasele I-IV

Fabula reprezintă un instrument pedagogic deosebit de eficient, fiind îndrăgită de elevi datorită formei sale atractive (scurtă povestire în versuri) și a personajelor antropomorfizate. Prin intermediul alegoriei, copiii asimilează mai ușor învățături morale complexe, dezvoltându-și empatia față de personajele-victimă și spiritul critic față de cele negative.

În ciclul primar, fabula exercită o influență formativă majoră, însă predarea ei necesită o abordare pedagogică atentă.

A. Selecția Textului

Conform recomandărilor lui **J.J. Rousseau**, este crucial ca textul ales să fie adaptat nivelului de înțelegere și experienței de viață a elevilor. O fabulă care vizează concepte politice abstracte sau mecanisme sociale complexe poate rămâne neînțeleasă dacă nu are un corespondent în realitatea proximală a copilului.

B. Etapele Lecției de Lectură Explicativă

1. **Introducerea:** Învățătorul orientează atenția elevilor spre aspectul moral ce urmează a fi analizat.

2. **Lectura Model:** Trebuie să fie una expresivă, cu intonații care să evidențieze „măștile” personajelor și conflictul de idei.
3. **Decodarea Textului:** Explicarea arhaismelor sau a termenilor specifici, urmată de analiza ilustrațiilor (acestea ajută la vizualizarea caracterelor).
4. **Analiza pe Fragmente:** Identificarea celor două componente esențiale: **povestirea** (întâmplarea propriu-zisă) și **morala** (învățătura).

C. Rolul Moralei și Citirea pe Roluri

Spre deosebire de alte texte narative, în cazul fabulei, discuția gravitează în jurul **moralei**. Elevii sunt ghidați să descopere esența textului și să realizeze analogia cu realitatea.

- **Citirea pe roluri:** Este momentul preferat al elevilor, stimulând empatia și capacitatea de expresivitate orală.
- **Transferul de Valori:** Se discută modul în care defectele criticate pot fi evitate, promovând valori precum modestia, sinceritatea și hărnicia.

4. Strategii și Instrumente Didactice

Pentru a evita monotonia și a stimula interesul, pot fi utilizate diverse metode interactive:

- **Exerciții aplicative-** Completarea spațiilor lacunare, utilizarea semnelor de punctuație, găsirea antonimelor/sinonimelor.
- **Tehnologie (TIC)** -Prezentări PowerPoint pentru facilitarea înțelegerii prin suport vizual.
- **Jocuri Didactice** – „Ghicește personajul”, jocuri de înlocuire a grupurilor de cuvinte.
- **Abordare Interdisciplinară-**Îmbinarea educației estetice cu cea civică și a limbajului pentru o învățare unitară.

Fabula rămâne un instrument indispensabil în manualele școlare datorită capacității sale de **asanare morală**. Aceasta oferă lecții de viață fundamentale într-o formă ludică și accesibilă, contribuind decisiv la formarea caracterului elevilor și la dezvoltarea simțului critic față de nedreptate și viciu.

Bibliografie:

1. **Alexandrescu, Grigore** – *Fabule*, Editura Minerva (sau orice ediție critică).
2. **Berca, Eugen** – *Metodica predării limbii și literaturii române în ciclul primar*, Editura Paralela 45, 2005.
3. **Cucoș, Constantin** – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2002.
4. **La Fontaine, Jean de** – *Fabule* (Traducere de Aurel Tita), Editura Ion Creangă, București.
5. **Peneș, Marcela** – *Îndrumător pentru folosirea manualelor de limba română*, Editura Aramis, București.

ROLUL EDUCAȚIEI SOCIO-EMOȚIONALE ÎN CONSTRUIREA UNUI CLIMAT SIGUR ȘI INCLUZIV -STUDIU DE SPECIALITATE-

Prof. itinerant și de sprijin Gavrilă Ana-Maria, CJRAE Vâlcea/Șc. Gim. Sat Măgura, Mihăești

Bullying-ul, definit ca orice formă de agresiune repetată între persoane, de obicei în școli sau medii sociale, afectează dezvoltarea emoțională, socială și chiar academică a tinerilor. Într-o lume care promovează toleranța și respectul reciproc, este esențial să înțelegem impactul acestor comportamente și să acționăm pentru prevenirea lor.

Se pune în vedere **forma de violență** și bullying: violența se poate manifesta în mai multe forme: fizică, verbală, emoțională și chiar cibernetică. *Violența fizică* implică loviri, împingeri sau orice agresiune care produce durere corporală. *Violența verbală* include insulte, jigniri și

amenințări, iar cea emoțională afectează încrederea și stima de sine a victimei. În era digitală, bullying-ul a căpătat și forma cyberbullying-ului, când victimele sunt atacate online, prin mesaje, comentarii jignitoare sau distribuirea de informații personale fără consimțământ. Bullying-ul are întotdeauna o componentă de repetitivitate și dezechilibru de putere.

Care sunt cauzele violenței și bullying-ului?

Există numeroase cauze care pot determina apariția acestor comportamente. Mediul familial este unul dintre factorii cei mai importanți: copiii care cresc într-un mediu violent sau în care părinții își exprimă frustrările prin agresivitate pot dezvolta comportamente similare. Mass-media și internetul joacă un rol dublu: pe de o parte, pot educa și sensibiliza, dar pe de altă parte, pot normaliza violența și comportamentele agresive. Lipsa unor programe educative care să promoveze empatia, respectul și comunicarea nonviolentă este un alt factor care favorizează perpetuarea violenței.

Care sunt consecințele violenței și ale bullying-ului?

Impactul negativ al violenței și bullying-ului se resimte atât la nivel individual, cât și social. În școli, bullying-ul afectează clima educațională, iar profesorii și părinții trebuie să investească resurse suplimentare pentru a sprijini victimele și a preveni conflictele. **Soluțiile și măsuri de prevenire** necesită o abordare complexă, implicând părinți, profesori, autorități și societatea civilă. Educația emoțională este esențială: copiii trebuie învățați să își gestioneze emoțiile, să comunice eficient și să manifeste empatie față de ceilalți. Implicarea familiei și sprijinul psihologic pentru victime și agresori sunt de asemenea cruciale. În mediul online, educarea tinerilor despre siguranța pe internet și despre consecințele cyberbullying-ului poate reduce semnificativ riscurile. Crearea unui mediu sigur, în care fiecare persoană se simte respectată și valorizată, este obiectivul final al tuturor acestor măsuri.

În școli, violența poate lua mai multe forme. Un exemplu frecvent este violența verbală, atunci când un elev este insultat sau umilit în fața clasei pentru felul în care arată, pentru notele sale sau pentru hainele pe care le poartă. De exemplu, un copil poate fi poreclit zilnic de colegi din cauza greutateii sau a accentului, ceea ce îi afectează stima de sine și dorința de a mai participa la ore. Violența fizică apare adesea în pauze, când elevii sunt împinși, loviți sau amenințați. Este important ca elevii să fie încurajați să ceară ajutor atunci când sunt victime sau martori ai violenței. Consilierul școlar are un rol esențial în sprijinirea elevilor afectați. De asemenea, părinții trebuie implicați, iar regulile școlii trebuie respectate și aplicate corect. Campaniile precum „Școala fără violență” sau afișele cu mesaje anti-bullying pot contribui la crearea unui climat sigur.

Exemple de activități de dezvoltare socio-emoțională a elevilor

1. „Roata emoțiilor”

Scop: recunoașterea și exprimarea emoțiilor

Cum se desfășoară:

Profesorul prezintă o roată cu emoții (bucurie, tristețe, furie, frică, rușine etc.). Fiecare elev alege o emoție și spune:

- când a simțit-o ultima dată la școală
- ce l-a ajutat să se simtă mai bine

Beneficii:

- dezvoltă inteligența emoțională
- îi ajută pe elevi să își exprime sentimentele fără teamă

2. Joc de rol: „Stop bullying”

Scop: exersarea reacțiilor corecte în situații de conflict

Cum se desfășoară:

Elevii joacă roluri: victimă, agresor, martor. După scenetă, se discută:

- ce a simțit fiecare
- ce soluții existau pentru a opri situația

Beneficii:

- dezvoltă comunicarea asertivă
- oferă soluții concrete pentru situații reale

Activitățile de dezvoltare socio-emoțională joacă un rol esențial în prevenirea și combaterea bullying-ului în școală, deoarece contribuie la formarea unor elevi empatici, responsabili și capabili să își gestioneze emoțiile. Prin exerciții de recunoaștere a emoțiilor, jocuri de rol, activități de cooperare și discuții deschise, elevii învață să se pună în locul celorlalți și să înțeleagă impactul negativ al comportamentelor agresive. Implementarea constantă a acestor activități creează un climat școlar sigur, bazat pe respect și acceptare, reducând conflictele și izolarea socială. De asemenea, elevii devin mai conștienți de propriile reacții emoționale și învață modalități constructive de rezolvare a conflictelor.

Bibliografie :

- 1.Olweus, D. (2013). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Oxford: Blackwell Publishing,
- 2.Goleman, D. (2006). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche,
- 3.UNICEF România (2020). *Violența asupra copilului în mediul școlar*. București.

DIMENSIUNI INOVATIVE ALE CARIEREI DIDACTICE -STUDIU DE SPECIALITATE-

Dir. CJRAE –Vâlcea, Georgescu Maria, Jud. Vâlcea

Lumea se schimbă, și, odată cu ea, societățile europene. Globalizarea, digitalizarea și evoluțiile socio-culturale și economice creează noi oportunități, însă impun și cerințe noi oamenilor și societăților, cerințe pe care încă nu le putem prevedea pe deplin. Apar noi industrii și profesii, pentru care trebuie pregătită o forță de muncă tot mai diversificată și conștientă de sine. Prin urmare, educația din secolul al XXI-lea nu mai pregătește elevii pentru vechea paradigmă. În plus, constatăm că învățarea formală nu se mai oprește în jurul vârstei de 20 de ani.

Învățarea pe tot parcursul vieții a devenit noua normă. Educația face tranziția de la învățarea standardizată la cea personalizată, de la birocrație la circumscrierea procesului de învățare în jurul elevilor și profesorilor, de la randament la calitate și inovare, de la inegalitate la șanse egale, de la învățare formală, în școală, la învățare informală, pe tot parcursul vieții. Elevii nu mai sunt doar disciplinați, ci stimulați. Educația le permite să experimenteze și să eșueze. Îi impulsionează să producă viitorul în loc să reproducă trecutul. Aceasta înseamnă că școala începe să semene tot mai mult cu un centru de inovare, un loc în care se formează noi competențe, în care învățarea are un caracter multidisciplinar și interdisciplinar, un loc care ține cont de întrebările și nevoile personale ale elevilor și în care tehnologia joacă un rol de sprijin fundamental.

Educația modernă și rolul în continuă schimbare al profesorilor aruncă o nouă perspectivă asupra carierelor acestora. Profesorii se perfecționează continuu, grație unui proces de profesionalizare și creație colectivă, alături de colegi. Profesia didactică devine tot mai dinamică, creativă și palpitantă. Toate acestea contribuie la creșterea gradului de atractivitate al perspectivei de a deveni și a rămâne profesor. În ciuda tuturor acestor evoluții, uneori este foarte greu să găsim profesori noi și să-i păstrăm pe cei activi. Printre motivele des invocate se numără lipsa unor perspective de avansare în carieră, salariile relativ mici și volumul mare de muncă. Educația mai este percepută și ca o „capcană”: odată intrat în sistem, este dificil să practici altă profesie. Așadar, date fiind schimbările din educație și procesul didactic, cariera de profesor devine tot mai atractivă. Cu toate acestea, mai sunt încă mult de făcut pentru a atrage oamenii spre profesia didactică:

- asigurarea unor cursuri de formare personalizate, care iau în calcul competențele și experiența dobândite anterior (facilitând astfel tranziția către această carieră);
- o infrastructură de profesionalizare în care au loc atât preferințele personale, cât și un program de jos în sus, capabil să inspire;

- înființarea unor comunități de învățare, în care profesorii debutanți și cu experiență reflectă, se documentează și proiectează educația împreună;
- investiții în școli, percepute ca organizații de învățare, cu o cultură deschisă, în care profesorii noi sunt primiți cu brațele deschise și sunt susținuți în mod activ;
- facilitarea tranziției către o carieră de profesor hibridă, una care combină cariera didactică cu o altă meserie (antreprenor, polițist, cercetător etc.). La urma urmei, acest model se potrivește manierei în care tinerii profesioniștii își construiesc cariera, dat fiind că tot mai puțini își aleg o meserie pe viață.

Schimbările din educație conduc la schimbări la nivelul profesorilor și al carierelor acestora. Cu toate acestea, existența unui sprijin extern poate contribui decisiv la accelerarea procesului care are ca rezultat o carieră didactică atractivă și durabilă în secolul al XXI-lea, o condiție sine qua non pentru o educație de calitate în aceste vremuri schimbătoare!

Bibliografie :

1. Manolescu, A. - Managementul resurselor umane - ediția a III-a, București, Editura Economică, 2001,
2. Mathis, R.L., Nica, P.C., Rusu, C. - Managementul resurselor umane - București, Editura Economică, 2010

ROLUL CREATIVITĂȚII ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL -STUDIUL DE SPECIALITATE-

Prof. Dăncău Monica-Adriana, Șc.Gim. „Anton Pann” Rm.Vâlcea, Jud.Vâlcea

Conceptul de creativitate poate fi diferit din perspectiva unor discipline diferite, precum psihologie, științe cognitive, arte, filosofie, economie, management etc. Termenul de creativitate a fost introdus de G.W. Allport, în 1938, în urma înțelegerii faptului că substratul psihic al creației este ireductibil la aptitudini și presupune o dispoziție generală a personalității spre nou, o anumită organizare a proceselor psihice în sistemul de personalitate. În literatura de specialitate există mai multe teorii despre creativitate: Teoria asociativistă, elaborată de Mednik (1962), consideră creativitatea un proces de organizare și transformare a unor elemente asociative în combinații noi, originale, pe baza gândirii, Teoria configuraționistă definește creativitatea ca produs al imaginației (și nu al gândirii logice), cu ajutorul căruia sesizăm brusc un element din configurația întregului, completându-l. Teoria transferului, reprezentată de J.P. Guilford, definește creativitatea ca pe o etapă a învățării, transferabilă și în cele mai diverse domenii de activitate.

Teoriile moderne ale învățării tind să demonstreze că accentul de instruire trebuie să cadă pe elaborarea instrumentelor de învățare. După cum afirma Antoine de Saint-Exupéry: „În făurirea omului este important mai întâi nu a-l instrui, ceea ce este ceva zadarnic dacă ajunge doar o carte care merge; este nevoie să fie crescut, educat, pentru a-l aduce la înălțimea unde nu mai sunt lucruri, ci chipurile născute din nodul divin care leagă lucrurile. Căci nu este nimic de așteptat de la lucruri dacă ele nu răsună unele în altele, aceasta fiind singura muzică pentru inimă”. Societatea contemporană, comparativ cu cele anterioare, se caracterizează prin schimbări radicale care au loc încontinuu la locul de muncă sau în familie, în educație, în știință, în tehnologie, în religie și aproape în orice aspect al vieții noastre. A trăi într-o asemenea societate presupune un înalt grad de adaptare și curaj, care sunt legate în mare măsură de educație și creativitate. Platon definea educația ca fiind „arta de a forma bunele deprinderi sau de a dezvolta aptitudinile native pentru virtute ale acelor care dispun de ele”.

Activitatea educațională este dinamică și flexibilă în același timp, iar educația stimulează idealul ființei umane exprimat prin „a fi și a deveni”. Anume a deveni om creativ ajută sistemul

educațional la mai multe niveluri: sistemul școlar, instituțiile de educație continuă și universitățile. Pentru sistemul de învățământ, în general, o importanță deosebită ar trebui să aibă educația creativității, care implică receptivitatea și atitudinea deschisă față de experiența pozitivă, sensibilitatea față de nou, dorința de a experimenta și valorifica noi ipoteze.

În special universitățile ar trebui să devină niște instituții sociale care să urmărească drept scop „pregătirea viitorilor creatori de inovații”, iar instituțiile de educație continuă să lărgescă aceste abilități. În legătură cu profunde transformări ce au loc în societatea noastră și în vederea cerințelor de integrare a ei în ansamblul structural al lumii contemporane, în care nevoia de resurse naturale devine tot mai acută, una din multiplele soluții ar trebui să fie valorificarea într-o mai mare măsură a potențialului creativ care, practic, este inepuizabil, recuperator, renovator și care, de asemenea, îmbracă o formă a inteligenței umane. În prezent, un număr tot mai mare de țări văd stimularea creativității și a gândirii creative ca pe o provocare educațională din motivul că „notele mari nu mai sunt suficiente pentru a dota forța de muncă cu abilitățile necesare pentru a alimenta inovația bazată pe creșterea economică”, susțin experții Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). De aici rezultă că dezvoltarea creativității pe parcursul întregii vieți ar constitui un factor primordial în creșterea economică durabilă, cât și a competitivității economice. La moment, Singapore și Coreea sunt țările care pun în valoare creativitatea și au introdus formarea creativității și a inovării ca abilități pe care elevii trebuie să le învețe încă din clasele primare, predate și evaluate prin programe naționale.

În anul 2009, Coreea a alocat 10% din timpul școlii pentru proiecte și alte activități care să încurajeze creativitatea. În ceea ce privește Singapore, rezultatele urmărite de educație includ gândirea critică și invenția, precum și competențe sociale și emoționale. După absolvirea liceului, printre altele, se așteaptă din partea elevilor să fie „pregătiți în fața problemelor”, „inovatori și întreprinzători”, precum și „capabili să gândească critic și să comunice convingător”. Singapore și Coreea au schimbat astfel examenele naționale și evaluările pentru a stimula cadrele didactice și elevii să acorde atenția cuvenită creativității și inovării în predare și învățare.

Includerea creativității și stimularea altor abilități de inovare în programele naționale ar fi un început bun pentru ca elevii cu capacități creatoare să fie selectați, respectiv, aceștia înmatriculându-se la facultate pentru a-și dezvolta aceste capacități în domeniul pentru care optează. Actualitatea problemei creșterii potențialului creativ al studenților este susținută de argumente majore nu numai la noi în țară, dar și în țările cu economie avansată. De aceea este nevoie de profesori creativi, care ar stimula creativitatea studenților, deoarece este foarte important ca tinerii să fie încurajați să gândească și să acționeze într-un mod creativ și inovator. „Principalul obiectiv al educației este de a forma oameni capabili să realizeze acțiuni noi, și nu numai să repete ceea ce au făcut generațiile anterioare, oameni care să fie creativi, inventivi și cu dorință de a investiga”.

Prin urmare, am putea conclud că nivelul de dezvoltare a unei națiuni va depinde tot mai mult de sectorul care produce inteligență, creație adică sistemul educațional și de învățământ, iar dezvoltarea creativității trebuie să devină imperativul major al sistemului de educație la toate nivelurile.

Bibliografie :

- 1.BIRCH, A. (2000). *Psihologia dezvoltării*, Editura Tehnică, București.
- 2.BOCOȘ, M.,(2002), *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Editura Presa Universitară Clujeană
- 3.CÎMPEAN, E.A., (2005), *Psihopedagogia creativității și excelenței intelectuale*, Editura Dimitrie Cantemir, Târgu Mureș.

BIBLIOTECA DIGITALĂ

Prof. Dobre Laurenția Ella, Grădinița Nr. 2, Otopeni

Noua reprezentare a scrisului, trecerea pe suportul electronic, modifică, în primul rând, materialitatea operelor, textul de pe ecran se află la dispoziția cititorului, care poate opera asupra lui prin intervenții dictate de anumiți factori personali, devenind, de multe ori, un fel de co-autor, schimbând mentalitatea legată de proprietatea intelectuală, dreptul de autor.

Informatica aduce într-adevăr o nouă practică a scrisului și un nou cadru mental; *lectura pe ecran* readuce în actualitate aspecte ale lecturii antice, de pe sulul de papirus, însă, pe calculator, textul beneficiază totodată de elemente de reperare și localizare a informației. Lectura pe suport electronic impune, de asemenea, anumite modele de lectură, practicate sau prefigurate anterior, modelul monastic de lectură tăcută, dar și modelul de lectură impus de prezența pe pagină a mai multor coduri grafematice și iconice specifice, apoi stabilirea relației lor cu verbalul, făcând parte integrantă din actul lecturii. Imaginea acestora instituie diferite relații cu textul scris, complementaritatea, sinonimia, metatextualitatea fiind dintre cele mai frecvente, marcând astfel posibilitățile și limitele codului verbal, o problemă care nu a încetat să-i intereseze pe lingviști. *Lectura pe ecran* își propune, printre obiective, și evaluarea distanței care se creează între lectori, cititori și lecturile imaginate, urmărite de către texte, și publicul lor real, diversificat, multiplu. Această distanță este creată și alimentată de schimbările legate de plasarea în text, condiționată, în general de voința autorului, opțiunile editorului, deprinderile tipografilor sau ale operatorului pe calculator. Însă, indiferent cine a hotărât plasarea în text, forma prezentării, redării imaginii, se remarcă o dublă semnificație: lectura traduce, redă percepția pe care cei care compun texte sau cărți o au despre competența cititorilor, caută să impună un mod de a citi, lectura, caută să formeze înțelegerea și să controleze interpretarea.

Se subliniază în mod deosebit rolul activ, demiurgic al cititorului: „Fără cititor, textul nu este decât un text virtual, lipsit de existența originală, adevărată” (Dagenais, 1990). Ca activitate, *lectura* poate fi examinată fie în dimensiunea ei individuală, fie în cea colectivă. În dimensiunea sa individuală, lectura este formă, interacțiune dialogică, susceptibilă de o abordare fenomenologică, lectura este răspunsul la solicitările textului, o interpretare, creatoare de deviații față de text.

Problema practicilor intelectuale legate de transformarea suportului material, a scriiturii originale a obiectului scris este pe larg, clar percepută atunci când se trece la textul electronic, înțelegerea acestor principii, contribuind, totodată, la înțelegerea mutațiilor anterioare. Prin crearea *bibliotecilor electronice*, orice cititor devine utilizatorul potențial al oricărui text din patrimoniul universal al culturii scrise, presupunând, cel puțin teoretic, că tot ceea ce s-a scris până acum este convertit pentru noul material-suport; un avantaj suplimentar îl constituie transmiterea la distanță a textelor, fără ca cititorul să se deplaseze către ele, încât acea coexistență în același spațiu al textului și al suportului său, al cititorului și al dorinței lui de a citi, sunt transformate, deoarece de acum înainte locul textului devine o expresie metaforică, iar locul cititorului este pur și simplu faptul că el se găsește în fața unui aparat, pe care poate aduce orice text electronic.

Forma electronică a textelor trebuie, bineînțeles, dezvoltată, pentru toate avantajele ei de ordin practic, cum ar fi, de exemplu, învățământul on – line, dar fără a nesocoti, neglija misiunea bibliotecilor, fiindcă în lipsa cunoașterii acestor aspecte teoretice, esențiale ale trecutului istoric, materialitatea textelor, capacitatea individului de a înțelege, de a analiza atent gesturile, atitudinea și comportarea generală, determinate de lectura pe un anumit suport, ar fi foarte redusă, în mod cert. Presa scrisă din sfera internetului crește posibilitatea de acces la producție și la distribuirea informației pentru toată lumea; acest lucru creează în timp o permanentă tendință spre un control centralizat asupra mass-media. Trebuie să considerăm propria noastră acțiune, activitate ca fiind creatoare, să devenim utilizatori critici ai mijloacelor de comunicare ale celorlalți. Deocamdată, cititorului i se cere, pe lângă alfabetizare, o competență de accesare a textelor electronice, iar dobândirea acestei competențe, suficientă sau insuficientă, pentru a face din cineva un cititor, poate

constitui o temă de reflecție privind practicile de lectură și relația lor de determinare cu materialitatea suportului, în vederea stabilirii semnificațiilor textelor citite.

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA COMPORTAMENTELOR ȘI ABILITĂȚILOR SOCIO-EMOȚIONALE LA VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ STUDIU DE SPECIALITATE

*Prof. ed. timpurie Todoruț Claudia Mihaela
Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Bucium/Structura G.P.N Bucium Sat*

Dezvoltarea socială și emoțională a copilului mic este esențială pentru modul în care va crește și va evolua ca persoană. Dacă abilitățile motorii și creșterea micuțului se dezvoltă în mod firesc sau natural, cea emoțională sau socială necesită ajutorul părinților, care trebuie să dea dovadă de foarte multă răbdare și de ceva timp. Un copil care deține frâiele unor abilități socio-emoționale va crește și se va dezvolta într-un adolescent și apoi într-un adult responsabil și împlinit. Vârsta preșcolară constituie o perioadă destul de lungă în care se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți.

La vârsta preșcolară se constituie structura de bază a personalității, care este alcătuită din următoarele componente: dominantele motivaționale, conștiința morală primară, conștiința de sine, manifestarea aptitudinilor și capacităților, formarea bazelor caracterului. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui. Am observat de-a lungul timpului că, preșcolarii sunt mai preciși în denumirea emoțiilor cu ajutorul etichetelor verbale decât cu ajutorul expresiilor faciale, în mod special pentru frică și dezgust. Fără o etichetă verbală a emoțiilor, copiii pot să nu realizeze că acel comportament provocă o emoție. Uneori însă, cuvintele ce denumesc emoții pun probleme copiilor, deoarece ele se referă în parte la stări emoționale interne, neobservabile. Pentru a ușura înțelegerea lor, adulții trebuie să se axeze pe expresiile faciale și comportamente emoționale (ex. plânsul). Acestea le permit adulților, de exemplu, să indice un reper extern cum ar fi **lacrimile** atunci când vorbesc despre eticheta verbală **trist**.

Cadrele didactice trebuie să încurajeze în permanență copiii să utilizeze cuvinte și expresii ce denumesc stări emoționale. Când un copil trăiește o emoție puternică trebuie întrebat cum se simte (Cum te simți când colegul te jignește?, Ești bucuroasă când te joci cu păpușile?). Copiii vor învăța astfel că, este normal să experimenteze diverse emoții și să vorbească despre ele.

Diferența emoțională și socială între preșcolarii care au mâncat prăjitura și cei care au avut răbdare a fost enormă. Cei care au rezistat ispitei la patru ani au devenit între timp adolescenți mult mai competenți din punct de vedere social: erau eficienți, siguri pe ei și mai capabili să se adapteze frustrărilor vieții. Era mai puțin probabil că ar fi putut să cedeze nervos, să înțepenească de frică sau să dea înapoi din cauza stresului ori să fie ușor de dezorganizat într-o stare de tensiune. Ei au înfruntat provocări și nu au abandonat nici măcar în fața marilor dificultăți.

După zece ani, erau în continuare în stare să amâne răsplata, urmărindu-și scopurile. Cei care au mâncat rapid prăjitura, aproximativ o treime din total, au dat dovadă de mai puține calități, prezentând un portret mai degrabă tulbure din punct de vedere psihologic. În adolescență erau timizi în privința legăturilor sociale sau erau încăpățânați și indeciși, nemulțumiți de frustrări, se considerau răi și nedemni, dădeau înapoi sau se blocau în fața stresului, se simțeau nesiguri și nemulțumiți pentru că nu *obținuseră* destul, dădeau dovadă de invidie și gelozie, reacționau

exagerat la orice lucru care îi irita, ieșindu-și din fire, provocând certuri și neînțelegeri. Și după toți acești ani, tot nu erau în stare să-și amâne răsplata.

Și mai surprinzător este faptul că, atunci când copiii testați au fost evaluați din nou la sfârșitul liceului, cei care la patru ani așteptaseră cu răbdare erau studenți mult mai buni decât cei care acționaseră sub îndemnul imboldului. Conform evaluărilor părinților, ei erau din punct de vedere academic mai competenți, mai capabili să își transpună ideile în cuvinte, să folosească logica și să-și facă planuri pe care să le respecte și mai nerăbdători să învețe.

Răutatea ia locul empatiei în cazul copiilor care încă de la o vârstă foarte fragedă sunt speriați de pedepsele extrem de severe și de maltratarea emoțională chiar din sânul familiei. Acești copii, desigur, îi tratează pe ceilalți așa cum au fost ei tratați. Cruzimea copiilor maltratați este de fapt o versiune extremă a ceea ce se vede la copiii ai căror părinți sunt critici, amenințatori și pedepsesc aspru. Acești copii, de asemenea, au tendința de a fi nepăsători atunci când, la joacă, vreun copil se lovește sau plânge; ei tind să adopte o răceală permanentă care culminează cu brutalitatea.

Incapacitatea de a manifesta empatie se repetă uneori generații de-a rândul, cu părinți brutali, care, la rândul lor au fost maltratați de propriii părinți în copilărie. Ei sunt într-un contrast izbitor cu empatia manifestată în mod firesc de copiii cu părinți care i-au educat, care i-au încurajat încă de mici să arate preocupare pentru ceilalți și să înțeleagă cum se simt ceilalți copii. Modul și stilul părinților de a-și exprima emoțiile este foarte important. Părinții reprezintă modele de comportament față de copii. Copiii preiau aceste modele și le aplică în situații similare. Pedepsind copiii într-un mod capricios, părinții dau copiilor lor un exemplu viu și violent de agresivitate, un model pe care ei îl însușesc la locul de joacă.

BIBIOGRAFIE

Daniel Goleman (2008). *Inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche.
– Lucrare fundamentală privind rolul competențelor emoționale în dezvoltarea personală și succesul social.

DE LA EXERCITIUL DIDACTIC LA COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ ÎN DESIGNUL ZERO WASTE

Profesor Tulbure Elena Ancuța, Colegiul Tehnic „Apulum” Alba Iulia

Deșeurile textile reprezintă o provocare majoră pentru sustenabilitatea mediului. Înțelegerea dimensiunilor acestei provocări presupune dezvoltarea de soluții de reciclare și valorificare eficientă având în vedere că :

- Volumul producției globale de fibre a depășit 100 milioane de tone în anul 2020, fibra dominantă fiind poliesterul
- Ratele actuale de reciclare în industria textilă sunt extrem de scăzute, sub 0,7% din masa totală a deșeurilor

Modelul circular se bazează pe principiul produci-folosești-refolosești având ca scop valorificarea materiilor prime, a produselor pe o perioadă mai mare. Principiile de eco-design sunt la baza economiei circulare implicând proiectarea sustenabilă a produselor pentru a fi durabile, reparabile și reciclabile. Formarea elevilor ce urmează o specializare în domeniul textile și pielărie privind înțelegerea și implementarea conceptului Design Zero Waste sunt esențiale în dezvoltarea profesională. Designul Zero-Waste reprezintă posibilitatea de a elimina complet deșeurile textile din

etapa de pregătire a materialelor pentru croire astfel încât fiecare centimetru de material să fie transformat într-o parte integrantă a produsului vestimentar. Inovarea prin aplicații practice elimină diferențele dintre teorie și practică. Astfel un elev poate învăța teoretic despre proiectarea îmbrăcămintii dar prin Desinul Zero Waste el înțelege matematic cum să maximizeze resursele. Implementarea acestui concept permite dezvoltarea gândirii algoritmice, a abilităților de a organiza un proces tehnologic cu etape logice. Pentru dezvoltarea creativității elevii pot primi șabloanele pentru un produs vestimentar și deșeuri de material textil rezultate din producție având ca sarcină să dezvolte un produs funcțional folosind doar elementele primite. Aplicațiile pot fi multiple privind implementarea conceptului Design Zero-West urmărind atât reciclarea deșeurilor cât și eliminarea acestora prin design.

Tranziția către o economie circulară în domeniul textilelor și pielăriei nu este doar o provocare tehnologică, ci, în primul rând, una educațională. Un ecosistem textil sustenabil nu poate funcționa fără specialiști care să înțeleagă relația dintre design, resurse și impactul asupra mediului. Educația are misiunea de a forma specialistii capabili să redefinească fluxurile de producție. Educația digitală în industria textilă este un instrument major, ce permite eliminarea necesității realizării de prototipuri fizice și a stocurilor prea mari. Proiectarea 3D acționează ca un instrument de precizie care elimină risipa de resurse. Conform noilor reglementări europene, fiecare produs textil va avea nevoie de un pașaport care să ateste compoziția, proveniența și modul de reciclare. Rolul educației este de a învăța elevii despre tehnologii precum codurile RFID integrate în etichetă pentru a stoca informațiile despre materia primă și fluxul de producție.

Politicile guvernamentale, precum Responsabilitatea Extinsă a Producătorului (EPR) reprezintă fundamentul care poate produce schimbarea. Acestea creează condițiile de piață necesare pentru a face practicile circulare viabile din punct de vedere economic și pentru a responsabiliza producătorii.

În abordarea ecosistemelor textile sustenabile nu există o tehnologie unică privind reciclarea deșeurilor textile, ci este necesară diversificarea de soluții, de la procesele mecanice simple, potrivite pentru anumite fluxuri tehnologice, până la abordări microbiene avansate, capabile să recupereze deșeuri din amestecuri complexe.

Diversificarea tehnologiilor de reciclare în industria textilă generează un potențial economic semnificativ, transformând ceea ce era considerat deșeu în materii prime valoroase pentru o gamă largă de produse noi.

Bibliografie:

1. European Commission. (2022). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: EU Strategy for Sustainable and Circular Textiles*. COM (2022) 141 final. Brussels. [Online]. Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0141>
2. Tripathi, M., Sharma, M., Bala, S., Kumar Thakur, V., Singh, A., Dashora, K., Hart, P., Gupta, V. K. (2024). Recent technologies for transforming textile waste into value-added products: A review. *Current Research in Biotechnology* <https://doi.org/10.1016/j.crbiot.2024.100225>
3. Moorhouse, D., Moorhouse, D. (2017). Sustainable Design: Circular Economy in Fashion. *International Journal of Sustainable Fashion & Design*, 1(1), pg. 22-35.
4. Sharma, R., Yadav, V., Gaur, T. S., & Dixit, P. (2025). A systematic review on circular economy practices in the textile industries. *Discover Applied Sciences*, <https://doi.org/10.1007/s42452-025-07446-8>
5. Cedefop. (2022). *Green skills and innovation in vocational education and training*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Cedefop research paper; No 82. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/151755>

IMPORTANȚA COMUNICĂRII VERBALE ÎN MUNCA CU PREȘCOLARII

*Prof. ed. timpurie Morar Cipriana, prof. ed. timpurie Muntean Cristina
Grădinița cu Program Prelungit nr. 3 Sebeș*

Comunicarea verbală este una dintre componentele esențiale ale activității didactice, ea având un rol central în transmiterea informației, ghidarea învățării și gestionarea interacțiunilor din clasă. Datorită naturii sale flexibile și a capacității de a se adapta contextului, comunicarea permite cadrului didactic să direcționeze și să modifice mesajul în timp real pentru a atinge obiectivele propuse.

Importanța comunicării verbale este multidimensională. Astfel, ea transmite cunoștințe prin explicații, definiții și narațiuni și oferă feedback constant prin corectarea, nuanțarea și încurajarea performanței elevilor. Deasemenea, joacă un rol important în structurarea gândirii elevilor prin adresarea de întrebări retorice, euristice și de clarificare. Prin intermediul comunicării verbale cadrul didactic gestionează clasa de elevi, adresând instrucțiuni clare, reguli și tranziții, dar reușește și să motiveze și să conecteze elevii prin crearea unui climat de învățare pozitiv, folosindu-se de tonul folosit, de umor în unele momente.

Ne dorim să arătăm importanța comunicării și a modului în care cadrele didactice aleg să comunice cu copiii în realizarea unor activități de succes, uneori chiar și cu noțiuni abstracte, activități cu sarcini de învățare pe care copiii nu trebuie să le perceapă ca pe o greutate, ci mai degrabă ca pe o joacă.

Am ales ca și exemplu concret o **activitate matematică** desfășurată la grupa mare, joc didactic cu tema Magazinul de jucării. Scopul activității îl reprezintă *exersarea și consolidarea deprinderilor de sortare, de formare de mulțimi, de numărare și de punere în corespondență a obiectelor în centrul 1-6*. Obiectivele urmărite sunt: să formeze corect mulțimi de obiecte de același fel; să realizeze corespondența cifră-cantitate și cantitate-cifră; să stabilească corespondența de unu la unu (ex. un bănuț pentru o jucărie). Ca și materiale didactice am folosit jucării (mașinuțe, păpuși, cuburi, diverse vase de la sectorul Bucătărie, piese Lego, puzzle, etc.), jetoane-bănuț, raft de magazin, coșuri pentru cumpărături, casă de marcat. Pe parcursul activității am folosit metode precum conversația, explicația, jocul de rol, problematizarea, exercițiul.

Datorită caracterului de joc al activității, dar și al specificului nivelului preșcolar, limbajul în cadrul acestei activități folosit este unul predominant ludic, acțional și emoțional. La această vârstă copiii sunt în plină perioadă a gândirii preoperaționale, ei gândesc concret și învață cel mai bine prin implicare directă și joc. Cu cât limbajul educatoarei va fi mai nuanțat în funcție de situațiile apărute pe parcursul jocului, cu atât copiii vor fi mai atrași de ceea ce se întâmplă și mai motivați să își rezolve sarcinile cu succes.

Astfel, limbajul folosit este unul ludic, specific jocului, care antrenează copiii. Totul trebuie să fie încadrat într-o poveste, ceea ce transformă învățarea într-o joacă. Nu spun „Astăzi vom număra, vom face grupe de obiecte, etc.” ci le transmit, foarte entuziasmată „Atenție, atenție! Astăzi se va deschide noul Magazin de jucării! Eu voi fi vânzătorul, iar voi veți fi cei mai importanți clienți! Cine este gata de cumpărături?”. Această abordare le activează copiilor imaginația și le reduce stresul specific unei activități de învățare greoaie, precum este cea de matematică, copiii efectiv fiind entuziasmați să participe la joc.

Tonul folosit pe parcursul activității este unul entuziast și teatral, vocea modulându-se în funcție de context. Când se deschide magazinul vocea este plină de entuziasm, iar când apare o „problemă” tonul devine unul îngrijorat, care să îi incite pe copii să se implice în rezolvarea ei („Vai! S-au amestecat jucăriile! Cine vine în ajutorul meu?”). Tot timpul limbajul trebuie să fie concret și direcționat spre acțiune, denumirea conceptelor abstracte, greu de înțeles pentru copii, fiind înlocuite de cuvinte care denumesc acțiuni fizice, imediate și ușor de înțeles (în locul formulării „Formați o mulțime de mașini” folosesc „Luați toate mașinile mici și așezați-le în coșul verde.”)

Pe parcursul activității vor fi reamintite obiectivele stabilite într-un mod „ascuns”. Astfel, pentru corespondența de unu la unu, limbajul verbal creează regula jocului: „Aveți grijă! Nicio jucărie nu pleacă din magazin fără să fie plătită! Fiecare jucărie trebuie să primească **un singur** bănuț, **unul singur!** Pune, te rog, **lângă** fiecare păpușă **un bănuț!**”, insistându-se, prin tonul și gestică folosită, asupra cuvintelor „un singur” și „lângă”. Pentru îndeplinirea obiectivului care vizează numărarea obiectelor limbajul folosit este unul modelator, părănd că educatoarea gândește cu voce tare: „Hai să vedem, câți bănuți ai adunat? Numărăm **împreună** cu voce tare. Pune degetelul: **UNU...DOI...TREI...** Bravo! Ai **trei** bănuți!”. Această repetare a procesului numărării, prin arătarea cu degetul însoțită de numărare, face legătura între cuvânt și obiect. Deasemenea, limbajul folosit este unul interogativ-stimulativ: „Câte mașinuțe ai cumpărat? Haide să le numărăm!”; „Oare avem destui bănuți pentru păpușă? Ea costă cinci lei. Hai să vedem, ai destui bani?”. Acest tip de limbaj îl impulsionează pe copil să îmi demonstreze că are suficienți bani și vede numărarea ca pe o demonstrație, nu ca pe repetarea continuă a aceluiași exercițiu- cel de numărare.

Deoarece elementele matematice sunt abstracte, la nivelul grupei mari este nevoie să legăm constant simbolul de concret. Pentru aceasta limbajul este unul de tranziție, care să facă legătura concretului de abstract: „Ai cinci bănuți. Super! Ce cifră ne arată câți bănuți ai? Poți să îmi arăți cifra?”. Formularea este una prietenoasă, încurajatoare, iar solicitarea nu este percepută de copiii ca fiind obligatorie, ceea ce le scade teama de a nu greși. În cazul în care copiii întâmpină greutăți în identificarea cifrei se pot folosi poezioarele repetate la fiecare cifră: „2 se îndoaie ușor, pe picior/ Gâtu-l are cam așa/ Cum îl are lebăda!”; „6 e un melc rotit,/ În căsuță răsucit./ Parcă-ar vrea să se răstoarne/ Și să scoată-n grabă coarne.” În aceste situații se folosește limbajul ritmat, jucăuș. Tot pentru a face tranziția concret-abstract dublez termenii tehnici: „Haideți să adunăm toate mașinile, adică să vedem, câte sunt în total?”. Copiii vor fi mult mai siguri pe ceea ce au de făcut, iar toate conceptele matematice vor fi învățate și consolidate într-un mod ușor, în joacă, fără ca copiii să perceapă complexitatea lor.

Deoarece se lucrează cu materiale concrete, limbajul verbal este cel care ghidează manipularea materialului folosit. Instrucțiunile date trebuie să fie clare și scurte, concise, copiii neputând procesa instrucțiuni lungi, alcătuite din mai multe instrucțiuni. Ele se dau secvențial („Numărăm banii!” – copilul execută; „Arată cifra!”- copilul execută; „Trebuie să îmi dai 4 bănuți pentru aragaz! Doar 4!” – copilul numără atâți bănuți câți are nevoie). Fiecare sarcină îndeplinită reclamă un feedback imediat și pozitiv, comunicarea verbală fiind esențială pentru întărirea comportamentului corect: „Excelent! Mi-ai dat exact 4 bănuți! Mulțumesc!”. Acest tip de feedback, însoțit de modularea vocii care să arate satisfacția, mândria lucrului corect făcut, pe lângă întărirea comportamentului corect, îi face pe copii să fie mai atenți în realizarea sarcinilor.

Pe lângă faptul că comunicarea verbală adaptată vârstei copiilor și tipului de activitate realizat creează un cadru plăcut în care copilul „se joacă de-a...”, fără a simți presiunea unei „lecții”, facilitându-se, astfel, învățarea naturală, aceasta are și rolul de a le dezvolta copiilor încrederea în forțele proprii prin rezolvarea cu succes a sarcinilor matematice din joc.

Limbajul educatoarei nu este doar un simplu instrument de comunicare al cunoștințelor și sarcinilor care trebuie îndeplinite, ci este mecanismul prin care se structurează, se transmite și se asimilează conceptele matematice la preșcolari, transformând, în acest mod, un domeniu abstract, greu și dificil de înțeles, într-o învățare concretă, logică și facilă. Comunicarea verbală îndeplinește și un rol formativ complex, contribuind simultan la dezvoltarea gândirii logice, a limbajului și a capacității de relaționare. Fiind adaptat la nivelul de dezvoltare și ritmul de învățare al fiecărui copil, limbajul folosit creează și susține în clasă o atmosferă prietenoasă, de încredere, de cooperare, curiozitate și învățare activă.

Bibliografie:

1. MEN, (2019), *Curriculum pentru educație timpurie*
2. MEN, (2024), *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*

3. Golu, F., (2009), *Joc și învățare la copilul preșcolar, ghid pentru educatori, părinți și psihologi*, Editura Didactică și Pedagogică București
4. Pânișoară, I.O., (2015), *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom Iași
5. Șchiopu, U., Zlate, M. (2001), *Psihologia copilului*, Editura Didactică și Pedagogică București
6. Verza, E., Verza, F. (2000), *Psihologia vârstelor*, Editura Pro Humanitate, București

„ACTIVITĂȚILE REGGIO EMILIA ÎN GRĂDINIȚA DE COPII”

*Prof. ed. timpurie Silion Dana Mihaela
Liceul „Horea, Cloșca și Crișan” Abrud - GPP nr1 Abrud*

Tema anuală de studiu: „Cum este, a fost și va fi, aici, pe Pământ?”

Tema proiectului: „Obiceiuri și tradiții străbune”

Tema săptămânii: „Magia sărbătorilor de iarnă!”

Tema activității: „Bradul împodobit ”

Valoarea vizată: - Tradițiile

Tipul activității: -Consolidare de cunoștințe, priceperi și deprinderi

Forma de realizare: Decorare

Mijloc de realizare: Activitate practică

COMPORTAMENTE URMĂRITE PE PARCURSUL ACTIVITĂȚII

A.DEZVOLTAREA FIZICĂ, A SĂNĂTĂȚII ȘI A IGIENEI PERSONALE

1.1. Își coordonează mușchii în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei.

1.2. Participă la activități fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare.

B. DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ

1.3. Inițiază/participă la interacțiuni pozitive cu copii de vârstă apropiată

2.2. Își însușește și respectă reguli; înțelege efectele acestora în planul relațiilor sociale, în contexte familiare.

C. CAPACITĂȚI ȘI ATITUDINI ÎN ÎNVĂȚARE

1.1. Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi.

Strategii:

Metode și procedee: conversația, expunerea, explicația, observația, demonstrația, exercițiul, turul galeriei.

Mijloace de învățământ: materiale din natură (măceșe, crenguțe de brad, alune, conuri, nuci, pietricele, mușchi etc), șabloane din carton pentru brad.

Forme de organizare: pe grupuri.

Activități pe domenii experiențiale:

Domeniul om și societate DOS 2 – activitate practică „Împodobirea bradului”

Obiective operaționale:

Să aprecieze ceea ce este frumos și bun în natură;

Să identifice materialul din natură

Descrierea activității: Activitatea se desfășoară în sala de grupa. Copiii sunt așteptați dimineața cu 2 centre deschise unul la Știință și unul la Artă.

La centrul Știință copiii au avut de selectat decorațiuni în funcție de forma și felul fiecăruia (au selectat obiectele mici de cele mari). Iar la Artă au avut de pictat crenguțe de brad. Prin tranziția „Câte unul pe cărare” se face trecerea la activitatea practică. Le prezintă copiilor brăduții din carton

și materialele din natură pe care urmează să le folosim și le spun că ceea ce am lucrat la centre o să se regăsească și în această activitate.

Anunțarea temei:

Din toate aceste materiale noi astăzi vom desfășura o activitate practică unde o să împodobim bradul.

Am prezentat copiilor modul de lucru. Am ales să folosesc 2 brăduți, iar fiecare grupă va lucra la brăduțul lui. Aceștia au decorat întâi bradul cu mușchi, apoi au așezat în interiorul acestuia diferite lucruri din natură (crenguțe, nuci, alune, conuri, măceșe, etc). La finalul activității au fost foarte entuziasmați de ceea ce a ieșit din mâinile lor. Se fac aprecieri verbale, generale asupra modului în care copiii au participat la activitate și cum au realizat sarcinile de lucru .

Bibliografie: Smith, D., & Goldhaber, J. – Poking, Pinching & Pretending: Documenting Toddlers' Exploration with Clay – activități și documentare pentru cei mici
Planificarea activităților instructive -educative în grădinița de copii.

DRUMUL SPRE SUCCES -STUDIU DE SPECIALITATE-

Prof. învă. preșcolar Stoian Amalia-Ileana, GPN Nr.2 Berbești, Jud. Vâlcea

În societatea actuală, aflată într-o continuă schimbare, educația joacă un rol esențial în formarea tinerilor și în dezvoltarea comunității. Performanța școlară nu mai este definită doar prin acumularea de cunoștințe, ci prin calitatea procesului educațional și prin capacitatea acestuia de a integra inovația. O școală performantă este aceea care pune elevul în centrul actului educativ și care utilizează metode moderne de predare-învățare. Calitatea educației reprezintă un ansamblu de factori care contribuie la formarea elevilor: cadre didactice bine pregătite, programe școlare adaptate nevoilor actuale, resurse educaționale adecvate și un climat școlar pozitiv. Profesorii au un

rol determinant, deoarece modul în care predau influențează direct motivația și rezultatele elevilor. O educație de calitate încurajează gândirea critică, creativitatea și autonomia în învățare. De asemenea, evaluarea corectă și constructivă contribuie la creșterea performanței școlare. Atunci când elevii primesc feedback clar și sprijin constant, aceștia devin mai încrezători în propriile capacități și mai implicați în procesul de învățare. Inovarea în educație presupune introducerea unor metode și strategii moderne care să facă învățarea mai atractivă și mai eficientă.

Utilizarea tehnologiei, a platformelor digitale, a proiectelor interdisciplinare și a metodelor interactive contribuie la dezvoltarea competențelor necesare secolului XXI. Prin inovare, elevii sunt încurajați să participe activ la lecții, să lucreze în echipă și să își exprime ideile. Învățarea devine astfel un proces dinamic, adaptat stilurilor diferite de învățare. Inovația sprijină performanța școlară deoarece stimulează interesul și curiozitatea elevilor. Performanța școlară apare atunci când educația de calitate se îmbină armonios cu inovarea. O școală care valorifică metodele moderne, dar păstrează rigoarea și seriozitatea actului educativ, reușește să formeze elevi bine pregătiți, capabili să facă față provocărilor viitorului.

Este dovedit faptul că factorul principal al performanțelor și unul dintre elementele cheie ale competitivității îl reprezintă calitatea. Succesul întregii activități derulate în instituțiile de învățământ depinde în mare măsură de modul în care se asigură un management adecvat al calității. Calitate în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Valorile calității în educație sunt: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, individul ca membru critic și responsabil al comunității. Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

Modalitățile de realizare a învățării urmăresc formarea de competențe și deprinderi practice cu accent pe învățarea prin cooperare. Situațiile de învățare create trebuie să-i încurajeze pe elevi să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru, să-i incite la căutare.

Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință. Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori, atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu.

Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație. Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Calitatea se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese.

Valorile calității în educație: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, comunicarea, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, educarea individului ca membru critic și responsabil al grupului. Forța de muncă să fie competitivă, cu noi competențe în soluționarea problemelor și cu abilități cognitive. Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane, între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate. Cheia spre calitatea învățământului preuniversitar constă în termenul de “adaptare”: o adaptare la vârsta

elevilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor, etc.

Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane. Stimularea creativității tinerilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific; dinamizarea activității de documentare și experimentare independentă; receptivitatea față de nou; pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile fiecăruia. Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește metodele de educare și instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social a celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor – e vorba de acele metode active, din păcate prea puțin utilizate în școala românească. Dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate.

Învățarea centrată pe elev, care presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul și-o creează despre elev. Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri. Calitatea fără inovare poate duce la rigiditate, iar inovarea fără calitate poate fi lipsită de eficiență. De aceea, echilibrul dintre cele două este esențial pentru obținerea unor rezultate școlare durabile.

În concluzie, performanța școlară este rezultatul unui proces educațional bazat pe calitate și inovare. Profesorii, elevii și instituțiile de învățământ trebuie să colaboreze pentru a crea un mediu educațional modern, motivant și eficient. Numai astfel educația poate contribui la formarea unor tineri competenți, responsabili și pregătiți pentru viitor.

Așadar, calitatea și inovația sunt premise ale performanței în educație deoarece acestea presupun integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

Bibliografie :

Bontaș, Ioan, Pedagogie, Editura All, București, 1994;

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL „ZIUA INTERNAȚIONALĂ A NONVIOLENȚEI ÎN MEDIUL ȘCOLAR”

Prof. Goldschmidt Erika, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba-Iulia

Introducere

În fiecare an, Ziua Internațională a Nonviolentei în mediul școlar reprezintă un prilej de reflecție asupra importanței construirii unui climat educațional sigur, bazat pe respect, empatie și comunicare pozitivă.

Cu această ocazie, în cadrul unui parteneriat educațional județean, școlile de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia, elevii clasei I B din învățământ special, deficiențe grave și asociate și Școala Gimnazială „Singidava” din orașul Cugir, județul Alba, cu elevii clasei V-VII Special au participat la activități adaptate nevoilor lor, menite să promoveze comportamente nonviolente și relații armonioase.

Repere științifice privind nonviolența în școală

Nonviolența în mediul școlar reprezintă un principiu fundamental al educației moderne, având ca scop prevenirea comportamentelor agresive și promovarea relațiilor bazate pe respect și empatie. Studiile din domeniul psihopedagogiei arată că educația timpurie pentru nonviolență contribuie semnificativ la dezvoltarea competențelor socio-emoționale și la formarea unor comportamente prosociale durabile.

În cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale, activitățile bazate pe învățarea prin experiență, joc, artă și stimulare senzorială sunt esențiale pentru interiorizarea mesajelor pozitive. Comunicarea nonviolentă, adaptată nivelului de înțelegere al copilului, favorizează reglarea emoțională, creșterea sentimentului de siguranță și îmbunătățirea relațiilor interpersonale. Promovarea nonviolenței în școală susține incluziunea, reduce comportamentele problematice și contribuie la construirea unui mediu educațional echilibrat, în care fiecare copil este respectat și acceptat.

Scopul parteneriatului

Scopul a avut în vedere prevenirea și diminuarea comportamentelor violente în mediul școlar și formarea unor conduite prosociale la elevii cu deficiențe grave, prin dezvoltarea abilităților de relaționare, exprimare emoțională și respectare a regulilor de conviețuire.

Activitățile desfășurate pe parcursul parteneriatului au evidențiat: dezvoltarea comportamentelor de respect și empatie; stimularea comunicării funcționale, verbale și nonverbale; formarea unor atitudini nonviolente, prin exemple concrete și experiențe practice; consolidarea spiritului de grup și a sentimentului de apartenență și exprimarea emoțiilor prin activități artistice și creative, adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor.

Obiectivele parteneriatului

Parteneriatul educațional „Ziua internațională a nonviolenței în mediul școlar” a avut ca obiective principale: promovarea comportamentelor nonviolente în rândul elevilor, prin activități educative adaptate nivelului lor de dezvoltare; dezvoltarea respectului și empatiei față de colegi și adulți; stimularea comunicării funcționale (verbală și nonverbală) în situații simple de interacțiune; formarea unor atitudini pozitive bazate pe cooperare, ajutor reciproc și acceptare; implicarea elevilor în activități artistice și creative, ca modalitate de exprimare a emoțiilor și crearea și menținerea unui climat educațional sigur, prietenos și incluziv, lipsit de comportamente agresive.

Activitățile desfășurate în data de 27 Ianuarie – 13 Februarie 2026

Activitățile au fost organizate într-un cadru structurat, flexibil și adaptat particularităților desfășurate în cadrul parteneriatului

Ateliere de creație și activități artistice

Elevii au participat la ateliere de creație în care au realizat lucrări plastice cu tematică nonviolentă: pictură cu amprente, colaje, decupaje și modelaj. Aceste activități au fost alese pentru a stimula motricitatea fină, atenția și plăcerea de a crea, oferindu-le copiilor ocazia de a se exprima prin culoare și formă.

Pictură cu amprente – mesajul nonviolentei

Prin pictura cu amprente, fiecare copil a contribuit la realizarea unor lucrări colective, simbolizând ideea că fiecare gest contează și că împreună putem construi un mediu sigur și prietenos. Ampretele colorate au devenit mesaje vizuale despre prietenie, acceptare și ajutor reciproc.

Coronițe din carton cu mesaje de prietenie

Un moment important al activității l-a reprezentat realizarea coronițelor din carton, decorate cu mesaje simple și sugestive despre prietenie, respect și nonviolență. Acestea au fost create cu sprijinul cadrului didactic, încurajând cooperarea și lucrul în echipă.

Jocuri de rol și mesaje pozitive

Prin jocuri de rol, elevii au fost ghidați să recunoască situații simple de interacțiune pozitivă, să ofere ajutor și să exprime emoții într-un mod adecvat. Mesajele pozitive despre nonviolență au fost transmise atât verbal, cât și prin imagini, desen și gesturi.

Rezultatele activității

Activitățile desfășurate în cadrul parteneriatului educațional au avut un impact pozitiv asupra elevilor din cele două școli. Activitățile au ilustrat: creșterea implicării și interesului pentru activitățile propuse; manifestarea unor comportamente prosociale, precum ajutorul reciproc și cooperarea; îmbunătățirea comunicării și exprimării emoționale; consolidarea încrederii în sine, fiecare lucrare realizată fiind valorizată și crearea unui climat educațional calm, sigur și prietenos.

Lucrările realizate de elevi cum ar fi: picturile cu amprente, coronițele din carton și creațiile artistice, au fost expuse în clasă, devenind dovezi ale implicării și ale potențialului creativ al elevilor.

Atmosfera clasei

Atmosfera din ambele clase pe parcursul desfășurării activităților a fost una caldă, liniștită și pozitivă, favorabilă învățării și exprimării emoționale. Elevii au manifestat bucurie, curiozitate și interes față de materialele utilizate, implicându-se activ în activitățile propuse.

FAMILIARIZAREA ELEVILOR CU OPERELE UNOR PERSONALITĂȚI MARCANTE ALE CULTURII ȘI ȘTIINȚEI ROMÂNEȘTI - PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela, Școala Gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj

1. Date generale

- **Clasa:** a III-a
- **Durata:** 1 zi (activitate integrată pe centre de lucru)
- **Aria curriculară:** Limbă și comunicare / Arte / Științe

2. Argument

Cunoașterea personalităților marcante ale culturii și științei românești contribuie la formarea identității naționale, la dezvoltarea respectului pentru valorile autentice și la stimularea interesului pentru lectură, artă și cunoaștere. Organizarea activităților pe centre de lucru permite învățarea activă, cooperarea și implicarea directă a elevilor în descoperirea creațiilor unor figuri reprezentative precum Mihai Eminescu, Constantin Brâncuși, George Enescu, Nicolae Grigorescu și Emil Racoviță.

3. Scopul proiectului

Formarea interesului elevilor pentru cultura și știința românească prin familiarizarea cu viața și opera unor personalități reprezentative, prin activități interactive desfășurate pe centre.

4. Obiective specifice

- să identifice domeniul de activitate al fiecărei personalități;
- să recunoască opere reprezentative;
- să participe activ la sarcini de lucru variate;
- să colaboreze în echipă;
- să își dezvolte exprimarea orală, artistică și creativă.

5. Grup țintă

Elevii clasei a III-a Step by Step, coordonați de cadrul didactic.

6. Organizarea activității pe centre

Activitatea se desfășoară pe durata unei zile de curs, elevii fiind împărțiți în **5 grupe** care se rotesc la intervale egale prin **5 centre tematice**, fiecare dedicat unei personalități.

Centrele de lucru

Centrul 1 – Mihai Eminescu (lectură și expresivitate)

- lecturarea unei poezii pentru copii;
- identificarea cuvintelor frumoase;
- ilustrarea versurilor;
- recitare expresivă.

Centrul 2 – Constantin Brâncuși (modelaj)

- observarea imaginilor cu sculpturi celebre;
- discuție despre forme simple;
- realizarea unei sculpturi din plastilină inspirate de „Coloana infinitului”.

Centrul 3 – George Enescu (muzică și ritm)

- audierea unui fragment muzical;
- identificarea stărilor transmise de muzică;
- exerciții ritmice cu bătaie din palme;
- desen inspirat de muzică.

Centrul 4 – Nicolae Grigorescu (pictură)

- observarea unor reproduceri de tablouri;
- discuție despre culori și natură;
- realizarea unui desen/pictură în stil propriu.

Centrul 5 – Emil Racoviță (descoperire științifică)

- prezentarea explorărilor în mediul polar și în peșteri;
- vizionarea unor imagini tematice;
- realizarea unei mini-machete sau fișe de descoperitor;
- discuție despre curaj și știință.

7. Metode și mijloace didactice

- conversația, explicația, observația;
- lectura expresivă, audiția muzicală;
- desenul, modelajul, jocul didactic;
- imagini, fișe de lucru, materiale artistice, prezentări multimedia.

8. Evaluare

- observarea implicării elevilor la fiecare centru;
- analiza produselor realizate;
- feedback oral la finalul rotației;
- portofoliul activității.

9. Încheierea activității

- expoziție cu lucrările elevilor;
- scurt moment artistic (recitare, prezentare, audiție);
- reflecție: „Ce mi-a plăcut cel mai mult?”.

10. Rezultate așteptate

- creșterea interesului pentru cultura românească;
- dezvoltarea creativității și cooperării;
- participare activă și motivație pentru învățare.

11. Bibliografie:

- * *Enciclopedia ilustrată a copiilor*, București: Editura Litera, 2020;
- * Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Iași: Editura Polirom, 2014.

* Pamfil, Alina – *Limba și literatura română în școala primară. Perspective didactice*, Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință, 2016.

* Bărbulescu, Gabriela; Beșleagă, Rodica – *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2018.

PERFORMANȚA ȘCOLARĂ PRIN CALITATE ȘI INOVARE -STUDIUL DE SPECIALITATE-

Prof. învă. primar Bălan Elena-Lăcrămioara, Șc. Gim. Măgura, Mihăești, Jud. Vâlcea

Învățământul actual, urmărește abordarea integrală a copilului și a educației sale, nediscriminarea educației, implicarea familiei și a comunității în educația copilului, dezvoltarea politicilor educative de responsabilizare, precum și dezvoltarea organismelor societății civile care să promoveze alternative educaționale specifice vârstei. Astfel elevii vor deveni parteneri ai dascălului, întregul colectiv devenind o comunitate liberă și eficientă. Elevul trebuie lăsat să comunice liber în legătură cu ceea ce a înțeles din lecție, să explice cu cuvintele sale, dascălul constatând astfel creativitatea, inteligența elevului. Obținerea succesului școlar presupune o adaptare cu dublu sens: pe de o parte a copilului la activitatea școlară, iar pe de altă parte a școlii la factorii interni ai acestuia. Deci este necesar să adaptăm la particularitățile elevilor activitatea didactică (a conținutului ei, a metodelor folosite și a formelor de desfășurare). Cunoașterea particularităților psihofizice ale elevilor reprezintă condiția necesară adaptării strategiilor de tratare diferențiată a elevilor. Reușitele noastre vor fi cu atât mai mari, cu cât pătrundem mai adânc în viața elevilor noștri, le cunoaștem stările sufletești, slăbiciunile, năzuințele personale.

Este dovedit faptul că factorul principal al performanțelor și unul dintre elementele cheie ale competitivității îl reprezintă calitatea. Succesul întregii activități derulate în instituțiile de învățământ depinde în mare măsură de modul în care se asigură un management adecvat al calității. Calitate în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Valorile calității în educație sunt: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, individul ca membru critic și responsabil al comunității. Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii

adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

Modalitățile de realizare a învățării urmăresc formarea de competențe și deprinderi practice cu accent pe învățarea prin cooperare. Situațiile de învățare create trebuie să-i încurajeze pe elevi să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru, să-i incite la căutare. Îmbunătățirea calității educației presupune evaluare, analiză și acțiune corectivă continuă din partea organizației furnizoare de educație, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea celor mai relevante standarde de referință. Metodologia asigurării calității educației precizează că asigurarea calității educației este centrată preponderent pe rezultatele învățării. Rezultatele învățării sunt exprimate în termeni de cunoștințe, competențe, valori, atitudini care se obțin prin parcurgerea și finalizarea unui nivel de învățământ sau program de studiu. Calitatea în educație este asigurată prin următoarele procese: planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea rezultatelor, evaluarea internă a rezultatelor, evaluarea externă a rezultatelor și prin îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație. Calitatea este dependentă de valorile sociale în care funcționează sistemul respectiv de educație. Calitatea se realizează pe un anumit subiect, pentru un anumit beneficiar, după anumite interese. Valorile calității în educație: democrația, umanismul, echitatea, autonomia intelectuală și morală, calitatea relațiilor interpersonale, comunicarea, îmbogățirea comunității, inserția optimă socială și profesională, educarea individului ca membru critic și responsabil al grupului. Forța de muncă să fie competitivă, cu noi competențe în soluționarea problemelor și cu abilități cognitive. Încă persistă discrepanțe între nivelul de pregătire al elevilor din școlile rurale și cei din școlile urbane, între elevii majoritari și cei aparținând grupurilor minoritare defavorizate. Cheia spre calitatea învățământului preuniversitar constă în termenul de „adaptare”: o adaptare la vârsta elevilor, la stilurile lor de învățare, la valorile societății românești, la nevoile elevilor, la perspectivele lor de viitor, etc.

Cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor contemporane. Stimularea creativității tinerilor se poate realiza printr-o susținută și elevată pregătire teoretică și practică; dinamizarea inițiativei și muncii independente, a spiritului critic științific; dinamizarea activității de documentare și experimentare independentă; receptivitatea față de nou; pasiune pentru știință în concordanță cu aptitudinile fiecăruia. Deosebit de importantă este atitudinea profesorului, relația sa cu elevii. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și ceea ce privește metodele de educare și instruire. În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a coborî statutul social a celor din urmă, apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor – e vorba de acele metode active, din păcate prea puțin utilizate în școala românească. Dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate. Învățarea centrată pe elev, care presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul și-o creează despre elev. Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu, iar organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.

Așadar, calitatea și inovația sunt premise ale performanței în educație deoarece acestea presupun integrarea valorilor și principiilor democratice, a drepturilor și obligațiilor partenerilor, fiind conceput într-un spirit de transparență, responsabilizare și implicare, atât a școlii ca furnizor de educație, cât și a familiei – elev și părinte – ca beneficiar al serviciului educațional.

BIBLIOGRAFIE

Bontaș, Ioan, *Pedagogie*, Editura All, București, 1994;
Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;

Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2002;

Nicola, Ioan, Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2009.

DIDACTICA INCLUZIVĂ -Studiu de specialitate-

Dir. prof. Berbece Anca-Ștefania, Șc. Gim. Măgura, Mihăești, Jud. Vâlcea

Incluziunea în sensul larg al termenului este „setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale”. În ceea ce privește incluziunea în educație, aceasta se referă la faptul că „oricine, indiferent de deficiența sa, sau de dificultățile pe care le întâmpină în învățare, trebuie tratat ca un membru al societății, iar diversele servicii speciale de care are nevoie trebuie furnizate în cadrul serviciilor sociale, educaționale, medicale și celelalte servicii puse la dispoziția tuturor membrilor societății” (ap. Popovici D., 1999).

Astfel, incluziunea și „educația incluzivă” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional și școlile/grădinițele să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din acestea. Realizarea educației incluzive presupune: existența și aplicarea principiilor incluziunii: principiul drepturilor egale, principiul nondiscriminării, principiul egalizării șanselor în educație, principiul centrării pe copil, principiul intervenției timpurii, principiul educației de bază pentru toți copiii, principiul asigurării serviciilor de sprijin, principiul cooperării și parteneriatului. punerea în aplicare a unei pedagogii incluzive, o pedagogie a diversității, care conține în esența ei atributele de a fi: pedocentristă, progresistă, personalizată, optimistă, socială, o pedagogie a iubirii. Elaborarea unui curriculum „incluziv”, care să conțină flexibilitate și diversitate:

- curriculum-ul adaptat la nevoile copilului;
- diversitatea situațiilor de învățare și a materialelor suportive;
- metodologie didactică diversificată, interactivă, adecvată stilurilor și tipurilor de învățare diferite ale elevilor;
- diversitate în evaluare: forme, metode, instrumente.
- crearea și funcționarea unui sistem de servicii de sprijin la toate nivelurile învățământului: asistență psiho-pedagogică (psiholog, logoped), asistență socială, medicală, sprijin în învățare (învățător/profesor de sprijin).

Studiile de specialitate evidențiază efectul benefic al interacțiunii elevilor. Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că: elevii se implică mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale și își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii. Modalități pentru a forma grupuri:

- cărți de joc se formează grupuri de 3-4 membri, iar folosirea cărților de joc este foarte utilă. Dacă urmează să lucrați cu 4 grupe, amestecați așii, popii, valeții, damele. Elevii urmează să tragă fiecare câte o carte și să se grupeze apoi la masă/ locul de lucru marcat(ă) în prealabil cu una din cele patru cărți. Se vor forma astfel: grupul așilor, popilor, valeților, damelor.

- cartonașe cu diferite simboluri se stabilește numărul de grupuri și numărul de membri al fiecărui grup și se folosesc culori, imagini cu flori/ animale, forme geometrice etc. Colorați câte 4 cartoane din fiecare dintre culorile: roșu, albastru, verde, galben, violet; desenați câte 4 imagini pentru fiecare dintre florile următoare: lalea, ghiocel, trandafir, margaretă; decupați câte 4 bucăți din

fiecare dintre formele următoare: cerc, pătrat, dreptunghi, triunghi; plasați câte o imagine de pe cele 2 mese sau zone de lucru unde elevii se vor regrupa în funcție de cartonul tras.

Metode de predare-învățare interactivă în grup:

- metoda jigsaw/mozaicului;
- metoda cascadei;
- metoda turnirului între echipe (TGT- Teams/ Games/ Toumaments);
- metoda piramidei.

Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare:

- harta cognitivă/ conceptuală;
- matricele; - pânza de păianjen;
- tehnica florii de nufăr.

Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:

- brainstorming;
- metoda pălăriilor gânditoare;
- masa rotundă;
- studiul de caz;

Metode de cercetare în grup:

- proiectul de cercetare;
- portofoliul de grup.

La acestea se mai adaugă: metoda Sinelg, explozia stelară, metoda cubului, metoda ciorchinelui, tehnica acvariului etc. Consideram că multe dintre acestea pot fi folosite cu succes și în învățământul special, (la elevii cu dificultăți de învățare), deoarece prin modul lor de aplicare pot trezi curiozitatea/interesul elevilor. Prin intermediul metodei ciorchinelui și cu ajutorul elevilor putem realiza următoarea schemă pentru a înțelege operațiile matematice.

Jocul didactic este o metodă care asigură participarea activă a elevului la lecție, folosește un conținut matematic accesibil și atractiv, utilizează reguli de joc cunoscute și respectate de elevi. Introdus inteligent în structura lecției, jocul didactic poate să satisfacă nevoia „de joc” a copilului cu dificultăți de învățare, dar în același timp poate să ușureze înțelegerea, asimilarea cunoștințelor și formarea unor deprinderi de calcul matematic, realizând o îmbinare între învățare și joc. Exemplu: Folosind numerele scrise pe fiecare balon realizați operații matematice al cărui rezultat este indicat.

Prin urmare, societatea contemporană sugerează ideea că „activ” este elevul care gândește, care depune un efort de reflecție personală, interioară și abstractă, căruia i se oferă posibilitatea de a afla singur cunoștințele înțelegându-le, stocându-le și aplicându-le în mod personal, care cercetează și redescoperă adevărurile și nu acela care reproduce mecanic materialul predat de cadrul didactic.

Metodele moderne reflectă o înțelegere mai bună a psihologiei copiilor, precum și acceptarea progresului tehnologic. Acest tip de învățământ dorește formarea de elevi capabili să rezolve orice situație problemă apărută în mod neașteptat, care sunt capabili să își concentreze atenția pe o activitate un timp mai îndelungat și care sunt dispuși să își dezvolte potențialul de care dispune la maximum. Singura personalitate cheie care gestionează toate aceste procese rămâne același – este un profesor. Și o mare parte din succesul elevilor este în mâinile profesorului. De aceea, pe lângă abordările moderne, fiecare profesor, ar trebui să dețină o serie de aptitudini care vor contribui la eficiența educației. Dezvoltarea acestor abilități și utilizarea celor mai bune metode de predare învățare sunt componentele cheie ale unei educații eficiente. Putem spune că metodele incluzive de predare sunt esențiale pentru a asigura că toți elevii au acces la o educație de calitate și pentru a promova egalitatea și respectul pentru diversitate în școala modernă. Prin diferențierea instructivă, învățarea cooperativă, utilizarea tehnologiei, învățarea bazată pe proiecte și oferirea de feedback constructiv, profesorii pot crea un mediu educațional important.

Bibliografie:

1. Nedelcu A., Fundamentele educației interculturale. Diversitate, minoritate, echitate, Polirom, Iași 2008

2. Cerghit I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii. Polirom, 2008.
3. Gherguț A. , Frumos L. Educația incluzivă. Ghid metodologic, Polirom 2019
4. Învățarea activă. Ghid pentru formatori. MEC-CNPP, 2001.

DEZVOLTAREA PSIHOMOTRICĂ ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE- PREMISĂ A ADAPTĂRII LA CERINȚELE ȘCOLARITĂȚII -STUDIU DE SPECIALITATE-

Prof. învă. preșcolar Buta Ligia- Școala Gimnazială Ciuruleasa

Educația timpurie urmărește dezvoltarea globală a copilului, iar psihomotricitatea reprezintă una dintre dimensiunile fundamentale care susțin formarea competențelor școlare de bază. Studiul de față propune o analiză metodico-științifică asupra rolului antrenamentelor psihomotrice în prevenirea dificultăților de scris-citit la clasa pregătitoare. Demersul investigativ valorifică experiența practică din grădiniță și integrează activități ludice, exerciții grafice și strategii de dezvoltare motrică fină. Rezultatele evidențiază îmbunătățirea coordonării mână-ochi, a organizării spațiului grafic și a controlului postural, confirmând eficiența intervențiilor timpurii.

1. Introducere

Transformările din sistemul educațional contemporan evidențiază necesitatea unei abordări integrate a dezvoltării copilului, în care dimensiunea motrică și cea cognitivă se află într-o relație de interdependență. În practica educațională, cadrele didactice observă frecvent apariția unor dificultăți grafice la copiii aflați în pragul școlarității, manifestate prin lipsa coordonării fine, orientare deficitară în spațiul paginii sau oboseală rapidă în timpul activităților de trasare.

Aceste dificultăți nu reprezintă doar probleme izolate ale actului grafic, ci reflectă o dezvoltare psihomotrică insuficient consolidată. Prin urmare, intervențiile timpurii devin esențiale pentru prevenirea unor eventuale dificultăți de învățare în ciclul primar.

Scopul articolului este de a evidenția rolul antrenamentelor psihomotrice integrate în activitățile zilnice ale grădiniței, ca strategie eficientă de sprijinire a dezvoltării grafomotrice și de prevenire a dificultăților de scris-citit.

2. Fundament teoretic

Psihomotricitatea este definită ca o funcție complexă ce integrează componente motorii și psihice, contribuind la reglarea comportamentului și la adaptarea copilului la mediul educațional. Literatura de specialitate evidențiază rolul schemei corporale, al lateralității și al coordonării dinamice în dezvoltarea controlului voluntar al mișcării.

În perioada preșcolară, copilul traversează o etapă intensă de formare a deprinderilor motrice fine, necesare pentru realizarea activităților grafice. Prin desen, trasare și manipulare fină, copilul dobândește experiențe senzorio-motrice care facilitează ulterior învățarea scrierii.

Grafismul reprezintă o etapă pregătitoare esențială pentru scriere. Activitățile pregrafice contribuie la dezvoltarea ritmicității mișcărilor, la stabilirea direcționalității stânga-dreapta și la consolidarea coordonării vizual-motorii.

Abordările moderne din educația timpurie subliniază importanța jocului și a explorării active ca modalități de dezvoltare psihomotrică. Prin intermediul activităților ludice, copilul își exersează mișcarea, își dezvoltă atenția și își structurează experiențele cognitive.

3. Metodologia cercetării

Cercetarea a fost realizată sub forma unui demers de tip cercetare-acțiune, desfășurat în mediul educațional preșcolar. Obiectivele principale au vizat dezvoltarea coordonării motrice fine, îmbunătățirea orientării spațiale și creșterea interesului pentru activitățile grafice.

Metodele utilizate au inclus observația sistematică, analiza produselor activității copiilor și studiul de caz. Intervenția a constat în implementarea unor antrenamente psihomotrice integrate în rutina zilnică, precum jocuri de echilibru, exerciții ritmice, trasee grafice progresive și activități de manipulare fină.

Activitățile au fost adaptate particularităților de vârstă ale copiilor și au fost organizate într-o manieră ludică, urmărind stimularea participării active și a motivației intrinseci.

4. Rezultate și discuții

Analiza datelor obținute a evidențiat progrese semnificative în dezvoltarea controlului motric și a organizării spațiului grafic. Copiii au demonstrat o mai bună capacitate de reproducere a modelelor grafice și o creștere a rezistenței la efort în activitățile de trasare.

Exercițiile psihomotrice au contribuit la stabilizarea lateralității și la dezvoltarea ritmicității mișcărilor, facilitând tranziția de la gesturi ample la mișcări fine controlate. În plus, s-a observat o creștere a încrederii în sine și a implicării copiilor în sarcinile educaționale.

Rezultatele confirmă faptul că pregătirea pentru scris-citit începe încă din perioada preșcolară și presupune consolidarea unor abilități motrice și cognitive fundamentale.

5. Implicații practice pentru activitatea didactică

Cadrele didactice pot integra antrenamentele psihomotrice în activitățile zilnice prin jocuri de mișcare, exerciții grafice progresive și activități interdisciplinare. Organizarea centrelor de interes și utilizarea materialelor variate contribuie la stimularea dezvoltării grafomotrice.

Se recomandă utilizarea exercițiilor care implică trasarea liniilor verticale, orizontale și curbe, activități de decupare, modelaj și manipulare, precum și exerciții ritmice realizate pe fond muzical.

6. Concluzii

Antrenamentele psihomotrice din grădiniță reprezintă o strategie eficientă de prevenire a dificultăților de scris-citit la clasa pregătitoare. Prin integrarea mișcării și a jocului în activitățile educaționale, educatorul contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului și la formarea premiselor necesare pentru succesul școlar.

Educația timpurie trebuie să valorifice potențialul formativ al activităților psihomotrice, susținând dezvoltarea autonomiei, a creativității și a competențelor grafomotrice.

Bibliografie

1. Albu, A., Albu, C., (1999), Psihomotricitatea, Ed. Spiru Haret, Iași
2. Cucu, M., Corniciu, L., (2002), *Lateralitatea și performanța motorie la copil*, Ed. Medicală Universitară „Iuliu Hațieganu” Cluj Napoca
3. Preda, V.,(1995), *Elemente de psihologia intervenției precoce*, Colecția psihoped-info, Cluj Napoca
4. Radu, I., (2003), *Evaluarea și educarea psihomotricității copiilor cu dificultăți psihomotrice de integrare*, Ed. Humanitas, București
5. Tudosoiu, D., Petre, D., (2015) *Ghid pentru desfășurarea activităților psihomotrice în grădiniță*, Ed. Trend, Pitești
6. Ministerul Educației (2019). *Curriculum pentru educație timpurie*.

EXPERIMENTUL LA PREȘCOLARI-EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

*Prof. pentru educație timpurie Bîte Aniela Ioana,
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Gârda De Sus*

„Experimentul este calea spre reușită.” – Einstein

Conform curriculumului pentru educație timpurie din 2019, finalitățile educației timpurii au în vedere o abordare holistică, vizând cinci domenii ale dezvoltării copilului: dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală, dezvoltarea socio-emoțională, dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii, dezvoltarea limbajului și capacități și aptitudini de învățare. Putem folosi experimentul ca metodă de dezvoltare a tuturor acestor laturi.

Potrivit lui Ioan Cerghit, experimentul este definit ca: „o observație provocată, o acțiune de căutare, de încercare, de găsire de dovezi, de legități, este o provocare intenționată, în condiții determinate (instalații, dispozitive, materiale corespunzătoare, etc), a unui fenomen, în scopul observării comportamentului lui, al încercării raporturilor de cauzalitate, al descoperirii esenței acestuia, al verificării unor ipoteze”.

Două dimensiuni ale dezvoltării sunt menționate în curriculum la domeniul dezvoltare cognitivă și cunoașterea mediului: relații, operații și deducții logice din mediul apropiat; caracteristici structurale și funcționale ale lumii înconjurătoare. Astfel, copilul va manifesta o serie de comportamente la finalul perioadei preșcolare, printre care enumerăm: compară experiențe, acțiuni, fenomene, relații din mediul apropiat; realizează acțiuni simple de investigare a mediului, folosind instrumente și metode specifice; identifică și valorifică unele caracteristici ale lumii vii, ale Pământului și Spațiului.

Exemplu de experiment științific la grădiniță

Grupa combinată

Denumirea activității: OMUL DE ZĂPADĂ

Tema: Jocuri și activități de iarnă

Domeniul Științe

Categoria de activitate: Cunoașterea mediului

Scopul activității este de formarea spiritului de investigație și stimularea curiozității copiilor prin explorarea științifică a realității înconjurătoare, copiii dobândesc capacitatea de a formula ipoteze, de a le verifica. Prin realizarea experimentului, copilul își însușește unele abilități practice, își dezvoltă gândirea logică, creativitatea.

1. Etapa de pregătire

Obiective operaționale:

- să identifice materialele, folosite: ouă, oțet, pahare, bicarbonat, tavă, farfurii, furculițe
- să observe reacțiile: oțetul în combinație cu bicarbonatul și albușul de ou se umflă
- să formuleze concluzii simple

Strategia didactică:

- metode: observarea, experimentul, demonstrația
- mijloacele de învățământ: pahare, albuș de ou, furculițe, farfurii/tavă, oțet, bicarbonat de sodiu, etichete,
- forma de organizare: individual și pe grupuri mici

2. Etapele desfășurării experimentului cu copiii

Captarea atenției și introducerea: Le spun copiilor că vom realiza un experiment, din 3 ingrediente (albuș de ou, oțet, bicarbonat) vom realiza un om de zăpadă

Identificarea materialelor: Copiii examinează și denumesc instrumentele și substanțele ce vor fi folosite: pahar de plastic, oțet, bicarbonat, albuș de ou

Ce credeți că se va întâmpla dacă vom pune oțet peste bicarbonat?

Efectuarea experimentului: Realizarea pașilor de lucru conform indicațiilor, de către educatoare (demonstrativ), apoi de către copii, pe grupe (sub îndrumare).

Observarea și colectarea datelor:

Vom mirosi omul de zăpadă, vom atinge spuma.

3. Evaluarea și feedback-ul

Finalizarea activității a presupus verificarea gradului de înțelegere prin întrebări de tip „De ce?” sau „Cum?” și aprecierea modului de lucru al preșcolarilor.

Experimentele concepute la această vârstă pot lua forma jocului, căci aceasta este perioada prin care copilul învață prin joc și joacă. Învățând prin descoperire, sunt satisfăcute astfel curiozitățile copiilor, dezvoltându-le capacitatea de observare, a gândirii logice și rezolvarea de probleme privind cunoașterea și înțelegerea lumii. Experimentul științific sau de amuzament este o activitate plăcută, în care preșcolarii se confruntă cu diverse fenomene și se joacă cu natura.

Bibliografie

1. Oprea, C. L. (2009) Strategii didactice interactive. București, Editura didactică și pedagogică
2. (2012) Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani, Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
3. Linkuri
 - en.calameo.com/read Culegere de experimente științifice
 - <https://www.youtube.com/watch?v=9EUfVlon6t8> – 25 de experimente științifice care pot fi făcute acasă

ABORDĂRI LOGOPEDICE ÎN TERAPIA DEFICITULUI DE LIMBAJ LA PREȘCOLARI

*Profesor pentru educație timpurie Furdui Mirela Elena,
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra*

Pentru a obține rezultate vizibile la un copil de 5 ani, planul de exerciții trebuie să fie prezentat sub formă de **joc**. La această vârstă, atenția este limitată (15-20 minute), deci sesiunile trebuie să fie scurte, vesele și variate.

Îată un plan structurat pe 4 paliere esențiale:

1. Gimnastica Fono-Articulatorie (Pregătirea)

Înainte de a vorbi corect, mușchii feței trebuie să fie tonificați.

- **„Bomboana”**: Copilul își împinge limba în obrazul stâng, apoi în cel drept, simulând o bomboană.
- **„Lăbuța pisicii”**: Copilul scoate limba și încearcă să atingă vârful nasului, apoi bărbia.
- **„Zâmbetul și Clovnul”**: Alternarea rapidă între un zâmbet larg (cu dinții la vedere) și buzele ținute strânse (ca pentru pupic).

2. Exerciții de Respirație (Controlul suflului)

Deficitele de limbaj sunt adesea legate de o gestionare incorectă a aerului.

- **Fotbal cu vată**: Suflăm printr-un pai într-o biluță de vată pentru a marca „gol” între două pahare.
- **Lumânarea magică**: Inspirăm adânc pe nas și expirăm lung pe gură, încercând să facem flacăra unei lumânări să tremure fără să o stingem.
- **Baloane de săpun**: Exercițiul clasic care ajută la calibrarea intensității suflului.

3. Dezvoltarea Auzului Fonematic (Distincția sunetelor)

Copilul trebuie să învețe să „audă” diferențele între sunete pentru a le putea reproduce.

- **„Unde s-a ascuns sunetul?”**: Batem din palme doar când auzim un cuvânt care începe cu sunetul S (ex: *Sare, Soare, Mar, Sac*).
- **Perechi de cuvinte (Paronime)**: Arată-i imagini și cere-i să identifice diferența: „Unde este RATA?” vs „Unde este ROATA?”.

4. Stimularea Vocabularului și a Sintaxei

Trecerea de la cuvinte izolate la propoziții structurate.

- **„Trenul cuvintelor”**: Folosim cuburi LEGO. Fiecare cub adăugat reprezintă un cuvânt.
 - *Mama* (un cub)
 - *Mama mănâncă* (două cuburi)
 - *Mama mănâncă un măr* (patru cuburi).
- **Povestea după imagini**: Folosește carduri cu acțiuni (un copil care doarme, o fată care fuge). Întrebă-l: „Cine?”, „Ce face?”, „Unde?”.

• **Sacul magic:** Introdu obiecte diverse într-un sac. Copilul extrage unul și trebuie să spună 3 caracteristici (ex: „Este o mașină, este roșie, are roți”).

Recomandări pentru reușită:

1. **Modelul corect:** Nu îl certa când greșește. Dacă spune „Veau tăluț”, tu răspunde: „Da, vrei căluțul? Poftim căluțul!”. Accentuează sunetul corect fără a-l pune să repete obsesiv.

2. **Contactul vizual:** Coboară la nivelul ochilor lui când îi vorbești, pentru a-ți putea observa mișcările buzelor.

3. **Consecvența:** 10 minute în fiecare zi sunt mai eficiente decât o oră o dată pe săptămână.

Bibliografie:

• **Guțu, M.** (1975). *Logopedia*. Editura Didactică și Pedagogică, București. (O lucrare clasică pentru bazele teoretice în România).

• **Jurcău, E., & Jurcău, N.** (1999). *Învățăm să vorbim corect*. Editura Printek, Cluj-Napoca.

• **Verza, E.** (2003). *Tratat de logopedie*. Editura Fundației Humanitas, București. (Esențială pentru clasificarea tulburărilor de limbaj).

• **Vrăsmaș, E.** (2004). *Dificultățile de învățare în școală*. Editura Aramis, București.

IARNA – CULOARE, SUNET ȘI POVESTE PROIECT EDUCAȚIONAL INTERDISCIPLINAR

Prof. documentarist Lupșan Mihaela Diana, Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna Mureș

O sinergie artistică și educațională

Proiectul educațional extracurricular „*Iarna – culoare, sunet și poveste*” reprezintă o inițiativă inovatoare ce îmbină artele vizuale, educația muzicală și domeniul de informare și documentare într-o experiență educativă memorabilă. Orientată către elevii claselor V-XII, această inițiativă și-a propus să stimuleze creativitatea și expresivitatea artistică, dezvoltând totodată o serie de competențe fundamentale, de la cele culturale și artistice până la abilități avansate de documentare și colaborare.

Tematica de iarnă ca sursă de inspirație

Artele vizuale constituie un pilon central al proiectului, oferindu-le elevilor o platformă pentru a-și exprima trăirile și percepțiile asupra tematicii de iarnă. Acesta devine un cadru ideal pentru explorarea cromaticii reci, a contrastelor și a luminii specifice sezonului. Elevii doamnei prof. Pădurean Nicoleta sunt invitați să creeze compoziții plastice care să reflecte peisaje hibernale, accentuându-se astfel dezvoltarea sensibilității artistice și a capacității de a transpune în limbaj vizual imagini inspirate din natură și cotidian. Activitățile din sfera desenului și a picturii contribuie la consolidarea coordonării motorii, a simțului estetic și a încrederii în propriile capacități creative, încurajând diversificarea interpretărilor artistice și valorizarea expresiei individuale.

Muzica, esențială în dezvoltarea emoțională și socială, se împletește armonios cu artele vizuale în cadrul acestui proiect. Elevii sunt provocați de către prof. Nimaș Camelia să exploreze universul sonor al iernii prin audiția și interpretarea creațiilor muzicale tematice. Sunetele și armoniile creează o atmosferă ce îmbogățește experiența artistică, promovând exprimarea nonverbală și colaborarea. Participanții își dezvoltă auzul muzical și capacitatea de interpretare, precum și activitățile de grup, oferind prilejul ideal pentru îmbogățirea experiențelor educaționale prin intermediul muzicii.

Interdisciplinaritatea proiectului este susținută de activitățile de informare și documentare, care oferă contextul necesar dezvoltării competențelor de cercetare și utilizare eficientă a informațiilor din surse diverse. Elevii doamnei prof. documentarist Ispas-Lupșan Mihaela Diana sunt ghidați să investigheze tema iernii în literatură, artă și muzică, contribuind astfel la formarea gândirii critice și a autonomiei în procesul de învățare. Prin realizarea de scrieri creative bazate pe informațiile documentate, elevii își pun în valoare creativitatea literară, consolidând legăturile dintre informare, cultură și creație artistică.

Scopuri, obiective și strategii

Scopul principal al proiectului constă în dezvoltarea competențelor artistice, culturale și de documentare ale elevilor prin activități interdisciplinare, inspirate de anotimpul iarna. Obiectivele generale includ cultivarea interesului pentru artă și cultură, stimularea creativității și expresivității artistice, dar și dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare.

Printre obiectivele specifice se numără realizarea de compoziții plastice cu tematică de iarnă, interpretarea creațiilor muzicale specifice, și dezvoltarea capacităților de selectare și utilizare a informațiilor din surse diverse.

Strategiile didactice aplicate, precum conversația euristică, demonstrația și exercițiile practice, sunt adaptate pentru a încuraja lucrul în echipă și adaptarea individuală a metodelor de învățare.

Concluzii și impact

Prin activitățile derulate, proiectul „Iarna – culoare, sunet și poveste” nu doar că propune o explorare amplă a tematicii de iarnă, dar și contribuie la formarea unei viziuni integratoare asupra artei și educației. Expozițiile de pictură și momentele muzicale finale și compozițiile literare nu sunt doar produse ale unui proces educațional, ci și puncte de conexiune culturală ce vor fi diseminate prin expoziții, prezentări online și comunicarea rezultatelor în mediul școlar și comunitate.

În esență, proiectul ilustrează modul în care abordările interdisciplinare pot sprijini diversificarea experiențelor formative ale elevilor și pot facilita pregătirea lor pentru integrarea în mediul cultural și social contemporan.

O VIAȚĂ DEDICATĂ ȘTIINȚEI, UMANISMULUI ȘI PĂCII – MARIE CURIE

Prof. Ștef Adriana, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

În data de 11 februarie, cât și în data de 8 martie se sărbătorește femeia; prima este „Ziua Internațională a Femeii în Știință”, iar a doua „Ziua Internațională a Femeii”. Cred că este potrivit să omagiem un clasic al fizicii și chimiei, prima femeie devenită profesor universitar și laureată a două premii Nobel: unul în 1905 pentru fizică și al doilea în 1911 pentru chimie, MARIE CURIE, pe numele său de la naștere MARIA SKŁODOWSKA.

Născută în Polonia la sfârșitul secolului al XIX-lea, când Maria face primii pași în viață, nimeni nu anticipa, nici familia, nici profesorii de la școală, geniul ce urma să devină.

Ajunsă la studii la Paris (1891), ea devine o flacăra ce pâlpâie printre oameni, ca o furtună pornită să răscolească universul din temelii. Pasiunea savantei pentru fizică și chimie a fost transmisă și de tatăl său, și el profesor de fizică și chimie, dar în același timp a moștenit și spiritul

de sacrificiu și dorința de a se pregăti pentru a fi de folos celor din jur, țării sale, de a pune toate cunoștințele sale în slujba umanității și a păcii în lume.

După examenul de licență în fizică și matematică, dat la Sorbona, a dorit să-și continue studiile doctorale. Cu un an înainte, H. Becquerel arătase că sărurile de uraniu emit radiații, fără a putea spune fenomenul în urma căruia ele apar. Cercetările ei s-au realizat atât pe toriu, cât și pe minereul de pehblenda, arătând că emisiile de radiații sunt mai puternice decât în sărurile de uraniu. Folosind o tonă de minereu de pehblenda, Marie Curie împreună cu soțul ei, fizicianul Pierre Curie, au extras câteva cg de radium, element mult mai activ decât uraniul. Tot atunci ea descoperă un alt element radioactiv pe care îl denumește poloniu, după numele țării sale de origine, Polonia, iar fenomenul l-a numit RADIOACTIVITATE.

Pentru a fi certificate, cele două elemente chimice radioactive trebuiau izolate și caracterizate, lucru care a fost realizat pe parcursul a opt ani de zile, presupunând o muncă martirică la care s-a supus savanta față de primejdia permanentă a mediului nociv din laborator.

În 1898, femeia fizician Marie Curie a descoperit că o uncie de radium (31 g) emite o căldură de 4 kcal/oră, un timp nelimitat. Fiind un element radioactiv, radiumul se dezintegrează și se transformă în radon. Marie Curie a înțeles pașii acestui fenomen, dar nu a putut explica ecuația lui. Răspunsul a fost dat de Einstein prin vestita sa ecuație $E = mc^2$, care explică că o cantitate mică de materie conține o cantitate mare de energie.

În conferințele și cărțile sale, îndemna savanții să pună știința la îndemâna oamenilor simpli, să dea dovadă de umanitate și să militeze pentru pace. Omul, Marie Curie, nu și-a dorit să-și aleagă nici măcar una din atitudinile pe care le impune gloria: familiaritatea, amabilitatea mașinală mondenă, austeritatea voită sau modestia de paradă.

A înființat o „Școală de Radiologie”, o ramură nouă a medicinei „Radiologia”, a primit numeroase distincții de la universități din lume, unde și România i-a conferit o medalie de aur, clasa I, în 1929. Modestă, perseverentă până la sacrificiu, a pătruns în tainele materiei să descopere secretul unei epoci – radioactivitatea folosită în slujba păcii.

Bibliografie:

Fizică atomică și nucleară – Horia Hulubei

www.deagostini.ro, *O VIAȚĂ DEDICATĂ ȘTIINȚEI, OAMENILOR ȘI PĂCII – MARIE CURIE*